

Utbildningsutskottets betänkande 2025/26:UbU8

Grundläggande om utbildning

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som rör grundläggande frågor om utbildning med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående arbete och vidtagna åtgärder. Motionsyrkandena handlar bl.a. om skolans värdegrund, trygghet och studiero i skolan, ämnen och kunskapsområden, betyg och bedömning, läromedel och undervisningsmetoder, undervisning i modersmål i skolan samt fritidshem.

I betänkandet finns 21 reservationer (S, V, C, MP). I en av reservationerna (S, V, C, MP) föreslås att riksdagen ska göra ett tillkännagivande till regeringen om att säkerställa och värna elevernas inflytande i den svenska skolan.

Behandlade förslag

146 yrkanden i motioner från den allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Bakgrund	7
Utskottets överväganden.....	8
Skolans värdegrund	8
Trygghet och studiero.....	16
Ämnen och kunskapsområden.....	21
Betyg och bedömning.....	27
Läromedel och undervisningsmetoder.....	30
Modersmål i skolan	34
Fritidshem.....	38
Motioner som bereds förenklat.....	41
Reservationer	42
1. Övergripande värdegrundsfrågor, punkt 1 (S)	42
2. Övergripande värdegrundsfrågor, punkt 1 (MP)	43
3. Hedersrelaterade frågor i skolan, punkt 2 (C).....	43
4. Skolans arbete mot antisemitism, punkt 3 (S)	44
5. Elevers inflytande i skolan, punkt 4 (V).....	45
6. Elevers inflytande i skolan, punkt 4 (MP)	46
7. Värna elevinflytandet, punkt 5 (S, V, C, MP)	47
8. Trygghet och studiero, punkt 6 (S)	47
9. Trygghet och studiero, punkt 6 (C).....	48
10. Trygghet och studiero, punkt 6 (MP).....	49
11. Ämnen och kunskapsområden, punkt 7 (S)	50
12. Ämnen och kunskapsområden, punkt 7 (V)	51
13. Ämnen och kunskapsområden, punkt 7 (MP).....	52
14. Betyg och bedömning, punkt 8 (S, V)	53
15. Betyg och bedömning, punkt 8 (C).....	55
16. Betyg och bedömning, punkt 8 (MP).....	56
17. Läromedel och undervisningsmetoder, punkt 9 (V)	57
18. Läromedel och undervisningsmetoder, punkt 9 (C).....	57
19. Modersmål, punkt 10 (MP)	58
20. Fritidshem, punkt 11 (S).....	59
21. Fritidshem, punkt 11 (V)	59
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	61
Motioner från allmänna motionstiden 2025/26	61
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	78

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Skolans värdegrund

1. Övergripande värdegrundsfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1189 av Viktor Wärnick (M),

2025/26:3105 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1,

2025/26:3248 av Camilla Brunsberg (M),

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 63 och

2025/26:3459 av Björn Wiechel m.fl. (S) yrkande 69.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (MP)

2. Hedersrelaterade frågor i skolan

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 36 och 37

samt

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34.

Reservation 3 (C)

3. Skolans arbete mot antisemitism

Riksdagen avslår motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 41.

Reservation 4 (S)

4. Elevers inflytande i skolan

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkandena 6–8,

2025/26:1138 av Martina Johansson (C) och

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 51.

Reservation 5 (V)

Reservation 6 (MP)

5. Värna elevinflytandet

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 69 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 35.

Reservation 7 (S, V, C, MP)

Trygghet och studiero

6. Trygghet och studiero

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1862 av Anna Wallentheim (S),
2025/26:2877 av Marlène Lund Kopparklint (M),
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 14, 33
och 36,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 57,
2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 7–9 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 34.

Reservation 8 (S)

Reservation 9 (C)

Reservation 10 (MP)

Ämnen och kunskapsområden

7. Ämnen och kunskapsområden

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:933 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,
2025/26:1057 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,
2025/26:1114 av Anne-Li Sjölund (C),
2025/26:1334 av Runar Filper (SD),
2025/26:1501 av Jamal El-Haj (-) yrkande 3,
2025/26:1520 av Emma Ahlström Köster (M) yrkande 5,
2025/26:1800 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1,
2025/26:2023 av Sten Bergheden (M),
2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 19,
2025/26:2879 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),
2025/26:3053 av Cecilia Gustafsson (M),
2025/26:3244 av Camilla Brunsberg (M) yrkandena 1 och 2,
2025/26:3260 av Alexandra Anstrell (M),
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 35 och 37,
2025/26:3562 av Anna Lasses (C) yrkande 1 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 40.

Reservation 11 (S)

Reservation 12 (V)

Reservation 13 (MP)

Betyg och bedömning

8. Betyg och bedömning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1836 av Johanna Haraldsson (S),
2025/26:2116 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar
Johnsson (båda M),
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 10 och
11,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 30,
2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 2 och 3,

2025/26:3464 av Christian Carlsson (KD),
2025/26:3591 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 42 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 42.

Reservation 14 (S, V)

Reservation 15 (C)

Reservation 16 (MP)

Läromedel och undervisningsmetoder

9. Läromedel och undervisningsmetoder

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:2786 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8 och

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 9.

Reservation 17 (V)

Reservation 18 (C)

Modersmål i skolan

10. Modersmål

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:169 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2,

2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 4,

2025/26:1632 av Jessica Rodén (S),

2025/26:2329 av Karin Sundin (S) och

2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 22.

Reservation 19 (MP)

Fritidshem

11. Fritidshem

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S) yrkandena 1–4,

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 20 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 39.

Reservation 20 (S)

Reservation 21 (V)

Motioner som bereds förenklat

12. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 29 januari 2026

På utbildningsutskottets vägnar

Fredrik Malm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Malm (L), Anders Ygeman (S), Patrick Reslow (SD), Kristina Axén Olin (M), Robert Stenkvisst (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Johanna Rantsi (M), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Rose-Marie Carlsson (S), Oliver Rosengren (M), Isabell Mixter (V), Mathias Bengtsson (KD), Niels Paarup-Petersen (C), Camilla Hansén (MP), Robert Olesen (S) och Kent Kumpula (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utbildningsutskottet 146 motionsyrkanden om grundläggande frågor om skolväsendet från allmänna motionstiden 2025/26. Av dessa bereds 79 motionsyrkanden förenklat eftersom de i första hand tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. De motionsyrkanden som bereds förenklat finns i bilaga 2.

Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. skolans värdegrund, trygghet och studiero i skolan, ämnen och kunskapsområden, betyg och bedömning, läromedel, modersmål i skolan samt fritidshem.

Under våren 2026 behandlar utskottet yrkanden som rör skolväsendet bl.a. också i betänkandena 2025/26:UbU7 Övergripande skolfrågor, 2025/26:UbU9 Lärare och elever och 2025/26:UbU10 Gymnasieskolan.

Bakgrund

Skolväsendet omfattar enligt skollagen (2010:800) skolformerna förskola, förskoleklass (fr.o.m. hösten 2028 ersätts förskoleklassen med en ny årskurs 1, prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289), grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. I skolväsendet ingår också fritidshem. Utbildning inom skolväsendet anordnas av det allmänna eller av enskilda när det gäller förskolan, förskoleklassen, grundskolan, den anpassade grundskolan, gymnasieskolan, den anpassade gymnasieskolan och fritidshemmet. Regelverket är så långt det är möjligt gemensamt för alla skolformer och skolhuvudmän.

Utskottets överväganden

Skolans värdegrund

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skolans värdegrund, skolans arbete med hedersrelaterade frågor och antisemitism samt elevers inflytande i skolan.

Jämför reservation 1 (S), 2 (MP), 3 (C), 4 (S), 5 (V), 6 (MP) och 7 (S, V, C, MP).

Motionerna

Övergripande värdegrundsfrågor

I kommittémotion 2025/26:3459 av Björn Wiechel m.fl. (S) yrkande 69 föreslås ett tillkännagivande om att stärka ungas politiska delaktighet. Regelverket för skolbesök behöver enligt motionärerna ses över för att säkerställa att det fungerar i praktiken – med tydliga riktlinjer och stöd till skolor för att de ska kunna välkomna ungdomsförbund på ett rättvist, tryggt och demokratiskt sätt.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 63 föreslås ett tillkännagivande om jämställdhet. Motionärerna framhåller att jämställdheten i skolan måste stärkas och att man ska möta pojkar med samma höga förväntningar som flickor i skolan och erbjuda likvärdiga möjligheter att utvecklas och lyckas med sina studier.

I motion 2025/26:1189 av Viktor Wärnick (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över om regelverken behöver justeras så att de svenska skolavslutningarna, där familj och släkt får närvara, kan värnas på ett bättre sätt än i dag.

I motion 2025/26:3105 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att betona kristendomens betydelse för skolans värdegrund i styrdokument och undervisning.

I motion 2025/26:3248 av Camilla Brunsberg (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att ge politiska ungdomsförbund rätt att informera och vara aktiva på skolor, särskilt under valrörelser.

Hedersrelaterade frågor

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 föreslås ett tillkännagivande om att det bör ställas krav på skolor att ha tydliga riktlinjer och handlingsplaner mot hedersförtryck i skolan. Motionärerna framhåller att antalet fall av hedersförtryck i skolan ökat på senare år

och att syftet med att ha etablerade riktlinjer och handlingsplaner är att man ska kunna agera effektivt när det behövs.

I kommittémotion 2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 36 föreslås ett tillkännagivande om att stärka förskolans, grundskolans och gymnasieskolans systematiska arbete med att upptäcka och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck, bl.a. genom handlingsplaner.

I kommittémotion 2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 37 föreslås ett tillkännagivande om att kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck ska inkluderas i förskolans läroplan. Motionärerna framför att hedersproblematik ofta uppstår redan när barn är i förskoleåldern. Eftersom förskolan, precis som i grundskolan och gymnasieskolan, har ett samhälls-uppdrag behöver det även föras in i förskolans läroplan.

Skolans arbete mot antisemitism

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 41 föreslås ett tillkännagivande om att Skolverket bör få i uppdrag att stärka skolans arbete för att motverka antisemitism och säkerställa lärarnas tillgång till undervisningsmaterial kopplat till detta. Det finns enligt motionärerna tecken på en ökad antisemitism på många skolor, och en del lärare upplever att det är svårt att tala med elever och bemöta diskussioner kring nutida konflikter.

Elevers inflytande i skolan

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 69 föreslås ett tillkännagivande om att värna elevinflytandet i såväl grundskolan som gymnasieskolan. Motionärerna anser att barn och unga redan i skolan ska kunna praktisera demokratin och påverka skolmiljön.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 35 föreslås ett tillkännagivande om att säkerställa och värna elevernas inflytande i svensk skola. Motionärerna framför att man inte ska ta ifrån eleverna inflytande och medbestämmande utan anser att det är viktigt att eleverna får organisera sig självständigt.

I kommittémotion 2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att elevers individuella inflytande och elevers rätt till inflytande genom sammanslutning bör särskiljas i skollagen. Motionärerna framhåller att för att elevers inflytande i skolan ska utvecklas behöver de två begreppen särskiljas.

I kommittémotion 2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att elevers rätt att själva avgöra vilka organisationsformer som ska användas för att få inflytande bör tydliggöras i skollagen.

I kommittémotion 2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten att organisera sig i elevkårer bör tydliggöras i skollagen. Studenter ska enligt motionärerna vara delaktiga i

och ha inflytande över utbildningen, eftersom det är ett sätt att förbättra kvaliteten på utbildningen.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 51 föreslås ett tillkännagivande om stöd för elevers inflytande på utbildningen genom elevers organisering, elevskyddsombud och skyddsronder. Motionsnärarna framhåller att eleverna har den bästa kunskapen om hur deras egen vardag ser ut, och anser att det är viktigt att elevernas lagstadgade inflytande på utbildningen verkställs, t.ex. genom att skolan stöder elevernas organisering.

I motion 2025/26:1138 av Martina Johansson (C) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda hur man kan införa regler för elevrådets utformning och att alla ska ha någon form av ungdomsråd som har inflytande över mer än fritidsgårdens aktiviteter.

Bakgrund och gällande rätt

Syftet med utbildningen inom skolväsendet

I 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) anges att syftet med utbildningen inom skolväsendet är att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Utformningen av utbildningen

I 1 kap. 5 § skollagen finns vissa grundläggande bestämmelser om hur utbildningen ska utformas för att de övergripande målen ska nås. I paragrafen sägs att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna, som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Enligt paragrafens andra stycke ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska enligt tredje stycket vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Lika tillgång till utbildning

I 1 kap. 8 § skollagen anges att alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i skollagen. I andra stycket hänvisas till de gällande bestämmelserna i diskrimineringslagen (2008:567) om att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet.

I 1 kap. 1 § diskrimineringslagen sägs att lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. I 3 kap. diskrimineringslagen anges bl.a. att en utbildningsanordnare inom ramen för sin verksamhet ska arbeta med aktiva åtgärder, dvs. ett förebyggande och främjande arbete för att inom verksamheten motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter. För en utbildningsanordnare ska arbetet med aktiva åtgärder bl.a. omfatta undervisningsformer och organisering av utbildningen samt studiemiljö.

Enligt 3 kap. 18 § diskrimineringslagen ska utbildningsanordnaren i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier ha riktlinjer och rutiner för verksamheten som ska följas upp och utvärderas.

Politisk information i skolan

I skollagen finns det bestämmelser om politisk information i skolan som i första hand syftar till att ge skolan tydliga handlingsregler om en skola väljer att bjuda in politiska partier som ett led i sitt arbete med demokratiuppdraget. Utgångspunkten för bestämmelserna är således att en sådan inbjudan sker som en del i utbildningen (prop. 2017/18:17, bet. 2017/18:UbU6, rskr. 2017/18:42).

Enligt 1 kap. 5 a § skollagen är det rektorn som beslutar om politiska partier ska bjudas in för att medverka i utbildningen. Om politiska partier bjuds in får antalet begränsas till samtliga de partier som är representerade i antingen riksdagen, den valda församlingen i en eller flera kommuner eller i Europaparlamentet. I paragrafens andra stycke sägs vidare att rektorn även får bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval än som anges i första stycket, om urvalet sker på en annan objektiv grund. Om ett begränsat antal politiska partier har bjudits in till en skola enligt första eller andra stycket behöver inte andra politiska partier som har anmält intresse för att medverka i utbildningen ges en sådan möjlighet. Rektorn får dock besluta att eleverna som ett led i utbildningen ska ges möjlighet att på lämpligt sätt ta del av information också från dessa andra politiska partier. Skolverket har publicerat information om vad som gäller för politisk information i skolan på sin webbplats skolverket.se.

Barnens och elevernas inflytande

I 4 kap. 9 § skollagen anges att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Det framgår vidare att informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Elevernas och deras sammanslutningars arbete med inflytandefrågor ska även i övrigt stödjas och underlättas.

Enligt 4 kap. 10 § skollagen ska elevföreträdare och övriga elever ges tillfälle att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse.

Läroplanen

Enligt läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22) finns det skrivningar om elevernas ansvar och inflytande. I läroplanen sägs att de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen och de ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Det framgår även att skolans mål är att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Vidare ska alla som arbetar i skolan främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

Pågående arbete

Läroplansutredningen om elevers inflytande

Läroplansutredningen (U 2023:09) överlämnade i februari 2025 sitt betänkande Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19). Utredningen hade i uppdrag att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling.

Utredningen har bl.a. lämnat förslag om att det ska tydliggöras att undervisningen bestäms och leds av lärarna. Vidare har utredningen föreslagit att de nuvarande skrivningarna i läroplanen (Lgr 22) om elevers möjligheter att delta i planering och utvärdering av undervisningen och att själva välja inslag i undervisningen tas bort. I stället har utredningen föreslagit en skrivning om att läraren ska se till att eleverna ges utrymme i undervisningen och uppmuntras att uttrycka åsikter samt att läraren ska väga in dessa i förhållande till elevernas ålder och mognad.

Betänkandet har remitterats och en proposition är aviserad våren 2026.

Uppdrag till Skolverket att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner

Regeringen har i december 2025 gett Skolverket i uppdrag att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner. Skolverket ska enligt uppdraget ta fram och remittera förslag till nya läro-

planer för grundskolan, den anpassade grundskolan, sameskolan och specialskolan som ska kunna tillämpas fr.o.m. höstterminen 2028. Arbetet ska utgå från förslagen i betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19), med förbehåll för riksdagens beslut med anledning av en kommande proposition som avser bl.a. läroplaner (U2025/02427).

Skolverkets stöd i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Skolverket erbjuder stöd för att utveckla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och har utarbetat ett stödmaterial som beskriver vilket ansvar skolan har för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet omfattar olika nivåer – från skolans uppdrag i läroplanen och att verka för att samarbetet med hemmen utvecklas, till att upptäcka utsatthet och agera i den akuta situationen då eleven är utsatt för hot.

Syftet med materialet är att ge stöd till personal i grundskolan och gymnasieskolan och motsvarande skolformer såväl som till den kommunala vuxenutbildningen i hur skolan eller verksamheten kan motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Stödmaterialen riktar sig till rektorer, som har ett särskilt ansvar, men även till lärare och personal inom elevhälsan. I rapporten framgår att det behöver finnas ett väl upparbetat samarbete för att ge eleverna i skolan den kunskap och det stöd som behövs (Hedersrelaterat våld och förtryck – Skolans ansvar och möjligheter, utgiven 2024).

Utredning om ökade insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet

Regeringen beslutade den 20 mars 2025 om ett kommittédirektiv om ökade insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet (dir. 2025:31). Utredaren ska bl.a. kartlägga, analysera och föreslå åtgärder för att motverka förekomst av hedersrelaterat våld och förtryck, tystnadskultur och upprätthållande av hedersnormer i förskolan, skolan och fritidshemmet. Utredaren ska också analysera och föreslå åtgärder så att personal kan få ett starkare stöd i att förebygga, upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet.

Uppdraget ska redovisas senast den 12 augusti 2026.

Antisemitism i skolan

Skolverket har på uppdrag av regeringen undersökt huvudmän, skolpersonal och elevers upplevelser av antisemitism i skolan och hur skolor arbetar för att motverka antisemitism. Skolverket har den 1 december 2025 redovisat uppdraget i rapporten Antisemitism i skolan (rapport 2025:28). Studien visar bl.a. att antisemitism i skolan kan ta sig många olika uttryck och att det behövs kunskap för att upptäcka dessa. Vidare visar studien att det finns en bredd av antisemitiska uttryck i skolan i dag. Det framgår i rapporten att det kan vara

både tydliga och medvetna uttryck som ett tecken i ett klassrum eller omedvetet språkbruk i form av skämt och jargong mellan elever i korridoren. De antisemitiska uttryck som framkommer kan främst kopplas till högerextremism och uttryck som uppstår kopplat till Israel-Palestina-konflikten. Studien visar vidare att det krävs kunskap hos skolans personal för att kunna upptäcka och på ett systematiskt sätt motverka antisemitiska uttryck. Den visar också att skolans arbete med demokrati och värdegrund i större utsträckning behöver genomsyra hela skolan. Studien bygger på intervjuer med huvudmän, rektorer, lärare och elever, samt enkäter till huvudmän och lärare.

Regeringen satsar på att stärka skolors arbete mot antisemitism

I ett pressmeddelande den 1 december 2025 meddelar regeringen att den har gjort flera åtgärder för att motverka antisemitism. Regeringen hänvisar till uppdraget till Skolverket om att genomföra en nationell studie om antisemitism i skolväsendet och den slutrapport som nu har presenterats. Utbildnings- och integrationsministern framför i pressmeddelandet att regeringen prioriterar arbetet för att stärka judiskt liv i Sverige och att den har gjort flera insatser för att motverka antisemitism, inte minst i skolorna. Regeringen framhåller att den har vidtagit fler åtgärder mot antisemitism, bl.a. genom flera uppdrag till Forum för levande historia, t.ex. att ta fram stödmaterial och genomföra kunskapshöjande insatser mot antisemitism riktade till lärare och annan personal. Forum för levande historia har också i uppdrag att tillsammans med Skolverket vidareutveckla och följa upp verktyget Demokratistegen för systematiskt arbete med demokratistärkande insatser i skolväsendet, folkbildningen och annan vuxenutbildning. Vidare hänvisar regeringen till att Göteborgs universitet genom Segerstedtinstitutet bedriver ett viktigt förebyggande arbete mot antisemitism. Regeringen har tidigare gett universitetet i uppdrag att stärka arbetet med att sprida kunskap om arbetsmetoder mot antisemitism för att motverka antisemitism bland barn och unga. I budgetpropositionen för 2026 har regeringen förslagit att 5 miljoner kronor ska avsättas årligen 2026–2028 för att tillfälligt förstärka och förlänga arbetet. I budgetpropositionen för 2026 har regeringen även föreslagit att det ska införas ett stimulansbidrag på 2 miljoner kronor till huvudmän som anordnar judiska studier enligt förordningen om särskild utbildning med judiska studier i grundskolan. Stimulansbidraget kan enligt regeringen bidra till att fler skolor erbjuder judiska studier.

Utskottets ställningstagande

Skolan har ett viktigt demokratiskt uppdrag. Skollagen tydliggör bl.a. att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna, som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Vidare ska utbildningen vila på veten-

skaplig grund och beprövad erfarenhet. I läroplanerna finns närmare beskrivningar av utbildningens värdegrund. Enligt formuleringarna om jämställdhet ska skolan bl.a. främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet, och synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande samt val och utveckling.

När det gäller yrkandet om att stärka ungas politiska delaktighet och behovet av att se över regelverket för skolbesök vill utskottet hänvisa till de gällande bestämmelserna om politisk information i skolan som bl.a. syftar till att ge skolan tydliga handlingsregler när den, som ett led i sitt arbete med demokratiuppdraget, väljer att bjuda in politiska partier. Utskottet anser att bestämmelserna är väl avvägda.

När det gäller yrkanden som handlar om hedersrelaterade frågor, hot och våld vill utskottet uppmärksamma det arbete och de insatser som Skolverket genomför inom området på uppdrag av regeringen. Vidare har regeringen tillsatt en utredning som ska föreslå åtgärder för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck, tystnadskultur och upprätthållande av hedersnormer i förskolan, skolan och fritidshemmet (dir. 2025:31). Utredaren ska också föreslå åtgärder så att personal kan få ett starkare stöd i att förebygga, upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Uppdraget ska redovisas i augusti 2026. Utskottet ser fram emot att ta del av de förslag som väntas på området och ser inga skäl att föregripa den pågående utredningen.

I fråga om yrkandet om att stärka skolans arbete mot antisemitism vill utskottet lyfta fram att Skolverket i december 2025 redovisat ett regeringsuppdrag om antisemitism i skolan (rapport 2025:28). Studien visar bl.a. att det krävs kunskap hos skolans personal för att kunna upptäcka och på ett systematiskt sätt motverka antisemitiska uttryck. Utskottet vill även peka på regeringens satsning på att stärka skolans arbete mot antisemitism, bl.a. genom uppdrag till Forum för levande historia om att ta fram stödmaterial och genomföra kunskapshöjande insatser mot antisemitism riktade till lärare och annan personal. Utskottet ser inga skäl till ytterligare åtgärder inom området.

I fråga om de yrkanden som behandlar elevers inflytande i svensk skola framgår det av 4 kap. skollagen att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. Samtidigt noterar utskottet att Läroplansutredningen föreslår ändrade skrivningar i läroplanen om elevers inflytande i syfte att klargöra lärarens ansvar för undervisningen. Utskottet avvaktar den aviserade propositionen i frågan.

Inte heller i övrigt finner utskottet skäl att vidta några åtgärder med anledning av yrkandena. Mot bakgrund av det som framgår ovan, gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2025/26:308 (V) yrkandena 6–8, 2025/26:1138 (C), 2025/26:1189 (M), 2025/26:2834 (C) yrkandena 36 och 37, 2025/26:3105 (KD) yrkande 1, 2025/26:3186 (C) yrkandena 34 och 69, 2025/26:3248 (M), 2025/26:3364 (MP) yrkandena 51 och 63, 2025/26:3459 (S) yrkande 69 och 2025/26:3810 (S) yrkandena 35 och 41.

Trygghet och studiero

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om trygghet och studiero i skolan.

Jämför reservation 8 (S), 9 (C) och 10 (MP).

Motionerna

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att det bör införas en elevlag som, likt patientlagen och patientsäkerhetslagen, tydliggör elevens rättigheter och skyldigheter när det gäller undervisning, inflytande och en trygg skolmiljö. Motionärerna framhåller att det framförallt handlar om att bidra till en trygg och säker skolmiljö samt upprätthålla studiero.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 33 föreslås ett tillkännagivande om att kunna flytta elever som utsatt andra elever för brott, även till andra huvudmän.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 36 föreslås ett tillkännagivande om att det råder nolltolerans mot mobbning i skolan och att det därför bör införas en nationell plan mot mobbning i skolan. Motionärerna anser att det måste bli lättare att flytta på den som mobbar, utsätter andra elever för brott eller på annat sätt får andra elever att känna sig otrygga.

I kommittémotion 2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att ge skolan ett tydligare brottsförebyggande uppdrag.

I kommittémotion 2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att skolan, polisen och socialtjänsten bör informera och utbilda om gängkriminalitet.

I kommittémotion 2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att man vill se skolsociologer och strukturerat våldsförebyggande arbete på skolor med tuffast förutsättningar.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 34 föreslås ett tillkännagivande om att elever som utgör hot mot säkerheten och tryggheten i skolan ska kunna nekas tillträde och tas om hand på annat sätt. Motionärerna anser att arbetet med att stärka skolans arbete med trygghet och studiero behöver fortsätta och att skolan tydligare ska kunna identifiera barn i riskzonen för att hamna i kriminalitet och sätta in samordnade insatser.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 57 föreslås ett tillkännagivande om att svensk skola ska ta ett krafttag mot mobbning utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. För att minska förekomsten av mobbning och ge eleverna bra förutsättningar för lärande behövs

enligt motionärerna ett positivt skolklimat, ett ledarskap som ökar trygghet och goda relationer samt en helhetssyn där hela skolan arbetar systematiskt.

I motion 2025/26:1862 av Anna Wallentheim (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att tillsammans med andra aktörer utveckla ett särskilt material och stöd till skolor, fritidsverksamheter och föräldrar kring hur extremistiska miljöer, inklusive de s.k. aktivklubbarna, använder idrotts- och fritidsmiljöer som rekryteringsbas samt hur dessa mönster kan motverkas.

I motion 2025/26:2877 av Marléne Lund Kopparklint (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över förutsättningarna för skolors tillgång till mobilförvaringsskåp eller annan säker lösning för mobilhantering i samband med mobilfria skoldagar.

Bakgrund och gällande rätt

I 5 kap. skollagen finns det bestämmelser om trygghet och studiero som om inte annat anges gäller för alla skolformer utom förskolan och bl.a. handlar om skolans arbetsmiljö (3–4 e §§), ordningsregler (5 §), disciplinära och andra särskilda åtgärder (6–23 §§) och dokumentation (24 §).

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska enligt andra stycket i bestämmelsen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Arbetsmiljö

I läroplanen för grundskolan, gymnasieskolan och motsvarande skolformer, inklusive förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) finns skrivningar om arbetsmiljön i skolan. Där står det bl.a. att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att skolpersonal har befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. I 5 kap. 7–23 §§ finns vidare bestämmelser om under vilka förutsättningar det får beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål.

Skolverket har tagit fram två juridiska vägledningar som syftar till att stödja huvudmän, rektorer, lärare och annan skolpersonal när det gäller de

befogenheter som personalen har och de åtgärder som får vidtas enligt 5 kap. skollagen. Till de juridiska vägledningarna har också ett diskussionsunderlag publicerats som är riktat till skolans personal (Skolverkets redovisning av regeringsuppdrag om trygghet och studiero, dnr 2023:2652).

Ändringar i skollagen som innebär att skolors brottsförebyggande säkerhetsarbete har förts in som ett nytt kapitel i skollagen

Sedan den 1 juli 2025 gäller nya bestämmelser i skollagen som syftar till att barn, elever, lärare, rektorer och annan skolpersonal ska ha en säker och trygg utbildnings- och arbetsmiljö (prop. 2024/25:160, bet. 2024/25:UbU21, rskr. 2024/25:226). Bestämmelser om skolans säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte har förts in i ett nytt kapitel 6 a i skollagen. Bestämmelserna innebär bl.a. följande:

- Huvudmannen ska se till att det på varje förskole- och skolenhet finns en beredskapsplan och ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.
- Huvudmannen ska se till att åtgärder vidtas för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till förskole- eller skolenhetens område under tid då verksamheten pågår.
- Rektorn ska få besluta om undersökning av väskor och andra föremål som elever har med sig till skolan eller till en skolaktivitet utanför skolenheten om det är befogat för att begränsa risken för brott, ordningsstörningar eller kränkningar eller för att upprätthålla säkerheten. En sådan undersökning ska endast få utföras om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.
- Om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av någon som är elev ska rektorn anmäla brottet till Polismyndigheten om inte övervägande skäl talar emot det. Detta gäller om brottet har begåtts i samband med verksamheten i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning.

Ordningsregler

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsreglerna.

Kränkande behandling i skolan

I skollagens 6 kap. finns det bestämmelser som har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt skollagen finns i diskrimineringslagen (2008:567).

I 6 kap. 3 § skollagen definieras kränkande behandling som ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet. Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Hur det ska göras framgår av 6 kap. 7 och 8 §§. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Vidare ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse över vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året, och en redogörelse över utfallet ska tas in i efterföljande årsplan. Skollagen föreskriver vidare att lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten har en skyldighet att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Dessa regler ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på det sätt som avses i diskrimineringslagen (6 kap. 10 §). Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt bestämmelserna i skollagen ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet (6 kap. 12 §). Om kränkningen är ringa betalas det inte ut något skadestånd.

Pågående arbete

Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan

Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan överlämnade i januari 2025 sitt betänkande Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8). Utredningen föreslår bl.a. följande:

- Rektorns ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero i skolmiljön ska tydliggöras i skollagen. Utredningen framför att rektorn behöver bedriva ett verksamhetsnära ledarskap för att skaffa sig en heltäckande bild av nuläget och därefter vidta de långsiktiga och kortsiktiga åtgärder som krävs. Ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero innebär både ett förebyggande och ett operativt arbete, enligt utredningen.
- Regelverket när det gäller lärarens befogenheter behöver förtydligas så att ordningsstörningar kan hanteras på ett mer effektivt sätt än vad som hittills är fallet. Läraren ska t.ex. enligt utredningens förslag få visa ut en elev ur

undervisningslokalen utan att först ha uppmanat eleven att ändra sitt uppförande, när det är fråga om en allvarlig händelse. Utredningen föreslår också att de krav som nu finns om att läraren skriftligt ska dokumentera en kvarsittning eller utvisning ur undervisningslokalen ska tas bort.

- Varje skola ska ha skolregler, som ska användas för ett positivt skolklimat, trygghet och studiero och samtidigt bidra till att eleverna tillägnar sig det svenska samhällets demokratiska värderingar och normer. Det ska vara rektorn som beslutar om skolreglerna, precis som hittills när det gäller ordningsregler. Reglerna ska förankras hos eleverna så att de ges möjligheter att vara delaktiga genom att ge synpunkter och förslag. Skolreglerna ska även innehålla en plan för konsekvenser vid överträdelser av reglerna.
- Mobbning ska definieras i skollagen. Utredningen framför att avsaknaden av en författningsreglerad definition riskerar att medföra att skolor inte prioriterar antimobbningsarbetet. För att det ska vara möjligt att definiera mobbning i skollagen behöver dock skollagstiftningen först klargöras i förhållande till diskrimineringslagstiftningen. Skollagens regler om kränkande behandling behöver dessutom ses över i sin helhet. Utredningen betonar vikten av att nolltolerans mot alla former av kränkningar ska råda i den svenska skolan, och den bedömer att det bör inrättas ett nationellt centrum för skoltrygghet och mot mobbning.

Betänkandet har remitterats och en proposition är aviserad våren 2026.

Skolverkets redovisning av regeringens uppdrag om att ta fram stödmaterial i brottsförebyggande syfte

Skolverket har på uppdrag av regeringen utifrån förslagen i propositionen Skolor mot brott (prop. 2024/25:160), tagit fram stödmaterial om säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte för förskolan, skolan och fritidshemmet (dnr U2025/01100). Stöd materialet är webbaserat och finns på Skolverkets webbplats med följande innehåll:

- Beredskapsplan för allvarliga våldssituationer
- Begränsa tillträde för obehöriga personer
- Undersöka och omhänderta väskor och andra föremål
- Skyldighet att anmäla brott.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att trygghet och studiero är centralt för alla som verkar i skolan och en förutsättning för att eleverna ska kunna ta aktiv del av undervisningen och utvecklas. Skolan behöver bättre verktyg för att skapa ordning och reda, och huvudmän, rektorer och lärare behöver bättre förutsättningar för att kunna säkerställa trygghet och studiero för alla elever.

När det gäller yrkanden om att på olika sätt förbättra tryggheten och studieron i skolan vill utskottet uppmärksamma att Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan i betänkandet Bättre förutsättningar för trygghet och

studiero i skolan (SOU 2025:8) har lämnat ett antal förslag som sammantaget syftar till att stärka tryggheten och studieron i skolan. Bland förslagen finns bl.a. utökade befogenheter för rektorer och lärare, möjlighet att tillfälligt placera elever inom eller utanför den egna skolenheten under längre tidsperioder än i dag och införandet av möjligheten att neka tillträde för elever som allvarligt hotar säkerheten och tryggheten på skolan. Vidare föreslår utredningen att varje skola ska ha skolregler för ett positivt skolklimat och trygghet och studiero i skolan samt att mobbning ska definieras i skollagen. Utskottet avvaktar regeringens aviserade proposition i frågan.

I fråga om yrkanden om att skolan bör arbeta mer brottsförebyggande hänvisar utskottet till de nya bestämmelserna i skollagen om skolans säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte som trädde i kraft den 1 juli 2025 samt till det stödmaterial som Skolverket har tagit fram med anledning av lagstiftningen.

Mot ovanstående bakgrund och med hänvisning till gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2025/26:1862 (S), 2025/26:2877 (M), 2025/26:3186 (C) yrkandena 14, 33 och 36, 2025/26:3364 (MP) yrkande 57, 2025/26:3586 (S) yrkandena 7–9 och 2025/26:3810 (S) yrkande 34.

Ämnen och kunskapsområden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om undervisning i källkritiskt förhållningssätt och i medie- och informationskunnighet, undervisning om sexualitet, samtycke och relationer och andra yrkanden om ämnen och kunskapsområden.

Jämför reservation 11 (S), 12 (V) och 13 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 40 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att stärka skolelevernas motståndskraft mot desinformation och modernisera undervisningen i källkritiskt förhållningssätt. Motionärerna framhåller att barn och unga ofta är måltavlorna när sociala medier används för att sprida desinformation och att skolan har en avgörande uppgift att rusta dem med verktyg och kunskaper för att kunna genomskåda desinformationen.

I kommittémotion 2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som bygger på betänkandet På språklig grund (SOU 2025:9). Motionärerna lyfter fram att det finns brister när det gäller praxis kring bedömningen av om en elev ska läsa svenska som andraspråk (SVA).

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 35 föreslås ett tillkännagivande om att stärka undervisningen om sex, samtycke och relationer för elever, studenter och lärare. Motionärerna framför att Skolinspektionen i en granskning av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer konstaterar att kvaliteten behöver bli bättre.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 37 föreslås ett tillkännagivande om en nationell strategi för att stärka medie- och informationskunnigheten (MIK) i ljuset av AI. MIK har en självklar plats i skolan och kan enligt motionärerna underlätta det demokratiska samtalet i en alltmer digital tid.

I motion 2025/26:1334 av Runar Filper (SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att stärka den skandinaviska språkförståelsen.

I motion 2025/26:1520 av Emma Ahlström Köster (M) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att stärka undervisningen i demokrati i skolan.

I motion 2025/26:2023 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten till mer natur- och viltkunskap i skolan.

I motion 2025/26:2879 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga möjligheterna att införa obligatorisk och återkommande undervisning i skolan om sexuella övergrepp, barns rättigheter och vägar till hjälp.

I motion 2025/26:3053 av Cecilia Gustafsson (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att ge Skolverket i uppdrag att se över styrdokumentet och säkerställa att undervisningen om riskbruk och beroende stärks.

I motion 2025/26:3244 av Camilla Brunsberg (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att se över behovet av att utveckla och utöka den schemalagda undervisningen om psykisk hälsa och ohälsa i grundskolan och gymnasiet.

I motion 2025/26:3244 av Camilla Brunsberg (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att tydliggöra vilken kunskap alla elever ska få om psykisk hälsa och hur detta ska skrivas in i läroplanerna.

I motion 2025/26:3260 av Alexandra Anstrell (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga om det ska införas undervisning i grundskolan om beredskap, egenansvar och beredskapsodling.

I motion 2025/26:1114 av Anne-Li Sjölund (C) föreslås ett tillkännagivande om att utreda hur föreningskunskap kan införas i skolan.

I motion 2025/26:3562 av Anna Lasses (C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att förstärka undervisningen för grundskolan och gymnasiet med syftet att inkludera en mer omfattande undervisning om modern antisemitism.

I motion 2025/26:1800 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om utbildning om antisemitism.

I motion 2025/26:933 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att stärka undervisningen i historia och kultur kring de semitiska folkens bidrag.

I motion 2025/26:1057 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att skolor bör förmedla kunskap om både islam och judendom för att motverka fördomar och bygga förståelse.

I motion 2025/26:1501 av Jamal El-Haj (-) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att utveckla långsiktiga satsningar på digital källkritik och medie- och informationskunnighet i skolor och folkbildning.

Bakgrund och gällande rätt

Grundskolan

Av 3 kap. 2 § skollagen framgår att alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Grundskolans ämnen räknas upp i skollagen (10 kap. 4 §). Undervisningen ska omfatta bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen (biologi, fysik och kemi), samhällsorienterande ämnen (geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap), slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik. Dessutom ska moderna språk finnas som ämne och erbjudas varje elev inom ramen för språkval och ämnet modersmål för de elever som ska erbjudas modersmålsundervisning. För varje ämne ska det finnas en kursplan. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner (10 kap. 8 §). Utöver undervisningen i de särskilda ämnena finns skolans val. Skolans val får omfatta ett lokalt tillval, om Skolverket har godkänt en plan för undervisningen (10 kap. 4 §). Av 9 kap. 9 § skolförordningen (2011:185) framgår att det i timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val (600 timmar). Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Vidare framgår det att det är rektorn som beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas och att rektorn inte får uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut. Sedan hösten 2024 får skolan inom skolans val erbjuda ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk).

Enligt 9 kap. 11 § skolförordningen ska undervisning i ett ämne inom skolans val till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.

Enligt 10 kap. 5 § skollagen ska den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6 890 timmar. Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Läroplaner

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska en läroplan gälla som utgår från bestämmelserna i skollagen för varje skolform och för fritidshemmet. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om läroplaner.

Skolverket har i uppdrag att kontinuerligt bedöma behovet av utveckling av läroplanerna m.m. och vid behov föreslå ändringar av dessa (5 § förordningen [2015:1047] med instruktion för Statens skolverk).

Sedan hösten 2022 gäller reviderade läroplaner för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet samt i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Ändringarna påverkar både undervisningen och hela skolans värdegrundsarbete, bl.a. har kunskapsområdet sex och samlevnad stärkts och bytt namn till sexualitet, samtycke och relationer.

Pågående arbete

Läroplansutredningen

Läroplansutredningen överlämnade i februari 2025 sitt betänkande Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19). Utredningen hade i uppdrag att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Dessa förutsättningar ska uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter samt bättre anpassning efter elevers kognitiva utveckling och skilda förutsättningar. Utredningen föreslår bl.a. en tydlig inriktning på ämneskunskaper. Läroplanernas inledande delar och kursplanerna ska betona vikten av att alla elever tidigt lär sig läsa, skriva och räkna samt får grundläggande kunskaper och färdigheter inom olika kunskapsområden. Vidare föreslår utredningen att det tydliggörs att undervisningen bestäms och leds av lärarna. Utredningen föreslår också att var och en av de obligatoriska skolformerna ska ha en samlad läroplan som innehåller inledande delar, timplan samt kursplaner, inklusive betygs- och bedömningskriterier. Utredningen gör också bedömningen att regeringen bör se till att läroplanerna för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan får en ny struktur. Regeringen ska sedan besluta om läroplanerna i sin helhet. Betänkandet har remitterats och en proposition är aviserad våren 2026.

Arbetet med nya läroplaner inför införandet av en tioårig grundskola

Hösten 2028 införs den tioårig grundskolan med nya läroplaner i svensk skola.

Under våren 2025 fick Skolverket ett uppdrag från regeringen om att förbereda arbetet med nya kurs- och läroplaner utifrån Läroplansutredningens betänkande Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19). För att läroplanerna ska ha en tydlig vetenskaplig

förankring har Skolverket gett universitet och högskolor i uppgift att ta fram vetenskapligt baserade underlag för arbetet med de nya läroplanerna.

De vetenskapligt baserade underlagen, som även kallas för ämnesspecifika instruktioner, ska ligga till grund för arbetet med kursplanedelarna i de nya läroplanerna för samtliga ämnen i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. De ska ge en beskrivning av de olika skolämnena och ge ett underlag för urval av innehåll. De ska också ge förslag på lämpliga undervisningsstrategier som bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Särskilt om svenska som andraspråk

Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen överlämnade i januari 2025 sitt betänkande På språklig grund (SOU 2025:9). I betänkandet föreslås bl.a. att en ny kursplan ska införas som riktas till nybörjare i svenska språket i de obligatoriska skolformerna. Kursplanen ska benämnas grundläggande svenska som andraspråk. Den ska anpassas för respektive skolform och kunna läsas av elever som är nybörjare i svenska språket oavsett ålder. Den ska tillsammans med den nuvarande kursplanen för svenska som andraspråk ingå i ämnet svenska som andraspråk.

Utredningen framför vidare att den nuvarande regleringen inte är tillräckligt tydlig när det gäller vilka elever som kan ha behov av och därför komma i fråga för undervisning i svenska som andraspråk. Utredningen föreslår därför att det ska förtydligas vilka målgrupperna är för svenska som andraspråk respektive för grundläggande svenska som andraspråk. Vidare ska ett obligatoriskt kartläggningsmaterial användas inför beslut om vilket svenskämne (svenska eller svenska som andraspråk) en elev i grundskolan ska läsa. Betänkandet har remitterats. I budgetpropositionen för 2026 framgår att regeringen har föreslagit att medel ska tillföras för att möjliggöra genomförandet av förslagen (prop. 2025/26:1 utg.omr. 16, bet. 2025/26:UbU1, rskr. 2025/26:124).

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkanden om olika ämnen och kunskapsområden vill utskottet inledningsvis hänvisa till att grundskolans ämnen och de gymnasiegemensamma ämnena regleras i skollagen. Vidare är det regeringen som beslutar om grundskolans och gymnasieskolans läroplaner, inklusive grundskolans kursplaner och ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena. Skolverket föreskriver om övriga ämnesplaner. Vidare hänvisar utskottet till Läroplansutredningen som i mars 2025 överlämnade sitt betänkande till regeringen med förslag till ändringar i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Dessa ska uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter samt bättre anpassning efter elevers kognitiva utveckling och skilda förutsättningar. Utredningen föreslår bl.a. en tydlig inriktning på ämneskunskaper. Vidare

föreslår utredningen att regeringen ska meddela föreskrifter om kursplanerna för de obligatoriska skolformerna i sin helhet, dvs. även om betygs- och bedömningskriterier. Utredningen gör också bedömningen att regeringen bör se till att läroplanerna för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan får en ny struktur. Utskottet avvaktar regeringens aviserade proposition om nya läroplaner. Utskottet hänvisar också till Skolverkets förberedande arbete med nya läroplaner inför införandet av den tioåriga grundskolan.

När det särskilt gäller yrkanden om källkritiskt förhållningssätt och medie- och informationskunnighet (MIK) kan utskottet konstatera att det av grundskolans läroplan (Lgr 22) framgår att skolans uppdrag är att eleverna ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Läroplansutredningen har också lämnat förslag på inledande delar i en ny läroplan för grundskolan där det föreslås framgå att ett kritiskt förhållningssätt handlar om att hantera mångbottnade sammanhang på ett ansvarsfullt sätt, något som enligt utredningen är nödvändigt att lyfta fram på grund av de informations- och kommunikationsmönster som finns i dag. Utbildning som fokuserar på MIK kan också enligt utredningen stärka förmågan att identifiera falsk information och utveckla de kognitiva färdigheter som krävs för att kritiskt granska information.

I fråga om yrkandet om att undervisningen i sexualitet, samtycke och relationer behöver stärkas hänvisar utskottet till att det aktuella kunskapsområdet har stärkts i Lgr 22 och att Skolverket har tagit fram stödmaterial för området för olika åldrar och olika skolformer.

När det gäller yrkandet om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som bygger på utredningen På språklig grund (SOU 2025:9) kan utskottet konstatera att regeringen i budgetpropositionen för 2026 har föreslagit att medel ska tillföras för att det ska vara möjligt att genomföra förslagen (prop. 2025/26:1 utg.omr. 16, bet. 2025/26:UbU1, rskr. 2025/26:124). Utskottet avvaktar regeringens beredning av ärendet.

Utskottet finner inte heller i övrigt skäl för att vidta några åtgärder med anledning av yrkandena och avstyrker med hänvisning till det som anförts ovan, gällande bestämmelser och pågående arbete motionerna 2025/26:933 (-) yrkande 1, 2025/26:1057 (-) yrkande 1, 2025/26:1114 (C), 2025/26:1334 (SD), 2025/26:1501 (-) yrkande 3, 2025/26:1520 (M) yrkande 5, 2025/26:1800 (KD) yrkande 1, 2025/26:2023 (M), 2025/26:2791 (V) yrkande 19, 2025/26:2879 (M), 2025/26:3053 (M), 2025/26:3244 (M) yrkandena 1 och 2, 2025/26:3260 (M), 2025/26:3364 (MP) yrkandena 35 och 37, 2025/26:3562 (C) yrkande 1 och 2025/26:3810 (S) yrkande 40.

Betyg och bedömning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om betyg och bedömning.
Jämför reservation 14 (S, V), 15 (C) och 16 (MP).

Motionerna

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att den skarpa gränsen för godkänt bör slopas så att de med betyget F kan söka sig vidare till gymnasiets yrkesprogram. Motionärerna anser att dagens betygssystem gör att de elever som har det svårast i skolan stängs ute från vidare studier och riskerar att kastas ut i utanförskap.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att det bör införas betygsssteg under betyget E så att insatser belönas även för den som ännu inte uppnått godkänd nivå. Genom att införa flera betyg även under E kan enligt motionärerna insatser belönas för den som ännu inte nått upp till E men som är på god väg.

I kommittémotion 2025/26:3591 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 42 föreslås ett tillkännagivande om ett rättvist betygssystem, stoppad utslagning och förlängd skolplikt. Motionärerna anser att betygssystemet behöver göras om från grunden, bl.a. i syfte att göra det mer rättvist.

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 42 föreslås ett tillkännagivande om att betyget F som spärrgräns till gymnasiet ska avskaffas. Motionärerna framhåller att elever som inte lyckas uppnå godkänt inte bara stängs ute från vidare studier utan också upplever frustration, hopplöshet och en känsla av att inte vara godkända som personer.

I kommittémotion 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 30 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa betyget F i den obligatoriska skolan. Dagens skarpa godkäntgräns orsakar enligt motionärerna ohälsa genom att underkända betyg riskerar att rasera elevernas självkänsla och motivation i skolan.

I motion 2025/26:1836 av Johanna Haraldsson (S) föreslås ett tillkännagivande om att betyget F bör avskaffas.

I motion 2025/26:2116 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att skyndsamt ta fram nationella prov för den anpassade grundskolan för att ge samtliga barn rätten till en kvalitativt styrd undervisning och bedömning.

I motion 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa standardiserade och externt rättade slutexaminationer i matematik samt orienterings- och språkämnen i grundskolan.

I motion 2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa standardiserade och externt rättade slutexaminationer i gymnasieskolans kurser.

I motion 2025/26:3464 av Christian Carlsson (KD) föreslås ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning med syfte att införa ordningsbetyg i skolan.

Bakgrund och gällande rätt

Betyg och bedömning

I 3 kap. 13–21 §§ skollagen finns det allmänna bestämmelser om betyg och betygssättning. Betyg ska sättas i grundskolan, sameskolan, specialskolan och i anpassade grundskolan (3 kap. 13 §). I anpassade grundskolan sätts betyg endast om eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet (11 kap. 19 §). Betyg i grundskolan, sameskolan och anpassade grundskolan sätts fr.o.m. årskurs 6 och i specialskolan från årskurs 7 (10 kap. 15 §, 11 kap. 19 §, 12 kap. 15 § och 13 kap. 16 § skollagen). Det finns även möjlighet för en rektor att besluta om att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan, vid en skolenhet som rektorn ansvarar för (3 kap. 14 a §).

Det är den undervisande läraren som sätter betygen, dvs. som fattar beslut om betyg (3 kap. 16 §). Rektor ansvarar för att se till att betygen sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 §).

Den nuvarande betygsskalan har sex steg: A, B, C, D, E och F. A–E utgör godkända resultat där A är högsta betyg och F utgör ett icke godkänt resultat. Betyg i grundskolan, specialskolan och sameskolan sätts på hela skalan (10 kap. 17 §, 12 kap. 17 § och 13 kap. 18 §). I anpassade grundskolan sätts betyg på skalan A–E (11 kap. 20 §).

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för det aktuella ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. En sammantagen bedömning ska dock inte göras när det gäller betyget E. För att detta betyg ska kunna sättas, dvs. för att få ett godkänt betyg, krävs att samtliga kriterier för betyget E är uppfyllda. Betygskriterier ska finnas för samtliga betyg utom betyget F. Betygskriterierna för betygen A, C och E ska beskriva typiska kunskaper för respektive betyg medan kriterierna för betyget B och D innebär att elevens kunskaper sammantaget bedöms ligga mellan de olika betygsstegen som beskriver typiska kunskaper (se bl.a. 10 kap. 19 och 20 §§ skollagen och 6 kap. 7 § skolförordningen).

Skolverket har tagit fram allmänna råd om betyg och provning (SKOLFS 2022:417) och kommentarer till de allmänna råden (2025). Med de allmänna råden och kommentarerna till dem vill Skolverket stödja likvärdiga och rättvisande betyg och provningar. Kommentaren innefattar råd och stödjande kommentarer om det förberedande arbetet, om att informera elever om betyg,

om att sätta betyg och genomföra prövning samt om att följa upp betyg och betygssättning.

Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden

Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden överlämnade i februari 2025 sitt betänkande Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18). Utredningen hade i uppdrag att analysera och lämna förslag på förändringar i betygssystemet och systemet för meritvärdering. Förslagen skulle syfta till att betyg och meritvärden från grundskolan, specialskolan och gymnasial nivå blir mer likvärdiga och på ett rättvisande sätt speglar elevers ämneskunskaper.

Utredningen föreslår bl.a. följande:

- Ett nytt betygssystem med en ny tiogradig betygsskala införs utan skarp godkäntgräns. Det ska finnas en nivå för godtagbara kunskaper i betygsskalan, men även kunskaper under den nivån ska kunna tilldelas siffervärden. En sammantagen bedömningsprincip ska gälla för samtliga betygssteg. Det innebär att goda kunskaper inom en viss aspekt av ämnet kan kompensera för svagare kunskaper rörande en annan aspekt.
- Nationella slutprov införs i årskurs 9 i grundskolan (i fem ämnen) och årskurs 3 i gymnasieskolan (i fem–åtta ämnen) som ska vara digitala och centralt rättade.
- En ny meritkalibreringsmodell införs som syftar till att elevernas meritvärden ska bli likvärdiga och därmed jämförbara mellan skolor. Modellen omfattar elever i årskurs 9 och gymnasieskolan och innebär bl.a. att de genomsnittliga betygen på skolenhetsnivå kopplas till resultatet på de nationella slutproven.
- Ett genomsnittligt meritvärde på minst 4 från grundskolan ska vara ett grundkrav för att en elev ska vara behörig att studera på något av gymnasiets nationella program. Det innebär att ett lägre betyg i ett ämne kan kompenseras av ett högre i ett annat.
- För att vara behörig till de nya yrkesutbildningarna om 1 900 gymnasiepoäng som föreslås i Utredningen om fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74) föreslås att eleven ska ha ett meritvärde på minst 1 alternativt ha uppnått det lärarsatta betyget 4, dvs. godtagbara kunskaper, i minst tre ämnen.
- Ett system med digitala undersökningar för trendmätning av kunskapsutveckling införs i grundskolan och gymnasieskolan. Syftet med kunskapsutvärderingen ska vara att ge information om kunskapsutvecklingen på nationell nivå över tid. Utredningen framför samtidigt att den detaljerade utformningen av en nationell trendmätning behöver utredas ytterligare.

Utredningen föreslår att den nya betygsskalan ska införas stegvis fr.o.m. höstterminen 2027, det nya nationella provsystemet stegvis fr.o.m. vårterminen 2028 samt meritvärdeskalibrering vårterminen 2030.

Betänkandet har remitterats och en proposition är aviserad våren 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att det finns stora problem med olikvärdig betygssättning i svensk skola i dag. Utan rättvisa betyg snedvrids bl.a. antagningen och urvalet till gymnasieskolan och högre utbildning. Utskottet välkomnar därför Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden som i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) föreslår att ett nytt och likvärdigt betygssystem ska införas med s.k. meritvärdeskalibrering. Det innebär att de betyg som lärarna sätter ska jämföras med och kalibreras mot elevernas resultat på nationella slutprov.

När det gäller yrkanden om att avskaffa betyget F eller att det bör införas betygsssteg under betyget E kan utskottet konstatera att den nya tiogradiga betygsskalan som Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden föreslår inte har någon skarp godkänthet. Det ska enligt utredningen finnas en nivå för godtagbara kunskaper i betygsskalan, men även kunskaper under den nivån ska kunna tilldelas siffrvärden. När det sedan gäller yrkandet om att betygssystemet behöver göras mer rättvist konstaterar utskottet att även denna fråga ingår i den aktuella utredningens förslag. Utskottet avvaktar regeringens proposition på området och avstyrker därmed motionerna 2025/26:1836 (S), 2025/26:2116 (M), 2025/26:3186 (C) yrkandena 10 och 11, 2025/26:3364 (MP) yrkande 30, 2025/26:3447 (M) yrkandena 2 och 3, 2025/26:3464 (KD), 2025/26:3591 (S) yrkande 42 och 2025/26:3810 (S) yrkande 42.

Läromedel och undervisningsmetoder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om läromedel och undervisningsmetoder.

Jämför reservation 17 (V) och 18 (C).

Motionerna

I partimotion 2025/26:2786 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram läromedel i nationella minoritetsspråk i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk. Motionärerna framhåller att Riksrevisionens granskning av nationella minoritetsspråk (RiR 2025:16) visar att få företag är intresserade av att producera läromedel i minoritetsspråken, eftersom produktionen är för liten för att bli lönsam.

I partimotion 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att ge lärarna ökat mandat att bestämma läromedel och undervisningsmetoder så länge de vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Gällande rätt

Elevers rätt till läromedel

Sedan den 1 juli 2024 gäller nya bestämmelser i skollagen som förtydligar elevers rätt till läromedel. Alla elever ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål (9 kap. 8 §, 10 kap. 10 §, 11 kap. 13 §, 12 kap. 10 §, 13 kap. 10 §, 15 kap. 17 § och 18 kap. 17 §). Det infördes samtidigt definitioner av begreppen lärobok, läromedel och lärverktyg i 1 kap. 3 § skollagen enligt följande:

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter.
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen

I samband med de nya bestämmelserna beslutade regeringen även om nya formuleringar i läroplanernas inledande delar om läroböcker, läromedel och lärverktyg (SKOLFS 2024:590). Enligt de nya formuleringarna ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Vidare har rektorn ett särskilt ansvar bl.a. för att

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Regeringen har också beslutat om ett nytt examensmål för lärarutbildningen som började gälla den 1 juli 2024 och som innebär att studenten för examen ska visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg (Examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (SFS 1993:100).

Statlig kvalitetsgranskning

Enligt 26 kap. 19 § skollagen ska Skolinspektionen granska kvaliteten i sådan utbildning och annan verksamhet som står under dess tillsyn eller under tillsyn av en kommun enligt detta kapitel. Granskningen ska avse den granskade utbildningens eller verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer (26 kap. 20 § skollagen).

Pågående arbete

Skolinspektionens granskning av elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel

Skolinspektionen arbetar med ett uppdrag från regeringen om att genomföra en granskning av elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i förskoleklass, grundskola och motsvarande skolformer (Skolinspektionens regleringsbrev 2024, beslut 2023-12-20). För att svara på regeringsuppdraget genomförde Skolinspektionen en tematisk tillsyn under våren 2025. Tillsynen visar att flertalet av de skolor som ingår i tillsynen lever upp till författningarnas krav och den bedömningsgrund som tillsynen utgått från. Det gäller 25 av 30 skolor. Däremot konstaterades brister på fem skolor av 30 (Skolinspektionens delredovisning av regeringsuppdraget, rapport 2025:15). Inför slutredovisningen av regeringsuppdraget den 9 oktober 2026 kommer Skolinspektionen även att genomföra en tematisk kvalitetsgranskning som riktar sig till förskoleklass, grundskola och motsvarande skolformer.

Val och användning av läroböcker, läromedel och andra lärverktyg i undervisningen

Skolverket har publicerat en webbkurs som ska ge lärare, rektorer och huvudmän en konkret vägledning i frågor som rör val av läroböcker, läromedel och andra lärverktyg. Webbkursen stöder lärare, rektorer eller huvudman i att välja och använda lärverktyg utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt och erbjuder både teoretisk kunskap och praktiskt stöd.

Riksrevisionens granskningsrapport om Nationella minoritetsspråk

I granskningsrapporten Nationella minoritetsspråk – kortsiktiga och otillräckliga insatser (RiR 2025:16) bedömer Riksrevisionen att regeringen skulle kunna använda sina resurser mer effektivt för att bevara minoritetsspråken genom att ge ansvariga myndigheter långsiktiga uppdrag att arbeta med språkcentrum, främja produktionen av läromedel samt ge stöd till och följa utvecklingen på området. Myndigheterna har svårt att hitta kvalificerad personal som kan arbeta med uppdragen, och det tar tid att bygga upp relevant kompetens och förankra arbetet med språkbärare (personer som känner tillhörighet till minoritetsspråket). Det innebär att myndigheterna har svårt att snabbt skala upp verksamheten under några år. Riksrevisionen rekommenderar till regeringen att ge Skolverket ett instruktionsenligt uppdrag att samordna undervisningen i och främja produktionen av läromedel i de nationella minoritetsspråken.

Regeringens skrivelse med anledning av Riksrevisionens rapport

I skrivelsen Riksrevisionens rapport om statens främjande av de nationella minoritetsspråken (skr. 2025/26:62) redogör regeringen för sin bedömning av de slutsatser och rekommendationer som Riksrevisionen lämnar i rapporten

Nationella minoritetsspråk – kortsiktiga och otillräckliga statliga insatser (RiR 2025:16). Riksrevisionens övergripande slutsats är att statens insatser inte är tillräckliga för att nå målet om att hålla de nationella minoritetsspråken levande. Staten kan använda sina resurser mer effektivt, bl.a. genom att fördela resurserna över längre tid i stället för i korta satsningar. Regeringen bedömer i skrivelsen att det som Riksrevisionen skriver i sin rekommendation om att ge Skolverket ett instruktionsenligt uppdrag att samordna undervisningen i och främja produktionen av läromedel i de nationella minoritetsspråken utgör ett viktigt underlag i regeringens fortsatta arbete. Regeringen kan därför komma att återkomma i frågan.

Nationell samordning av undervisning i nationella minoritetsspråk

Skolverket har sedan 2022 i uppdrag att ansvara för nationell samordning av undervisning i nationella minoritetsspråk (Skolverkets regleringsbrev 2022, beslut 2021-12-16). Uppdraget innefattar bl.a. att planera och ansvara för hur fjärrundervisning i nationella minoritetsspråk kan göras tillgänglig för alla huvudmän som enligt skollagen ska erbjuda undervisning i språken.

En del av uppdraget består i att Skolverket ska förbereda ett arbete med att stödja produktionen av, främja utvecklingen av och tillgången till läromedel inom nationella minoritetsspråk och i detta arbete samarbeta med relevanta aktörer. I rapporten framgår att det pågår ett arbete på Skolverket med att stödja framtagandet av ett heltäckande basläromedel i respektive språk.

Skolverket gick i november 2023 ut med anbudsförfrågan där aktörer gavs möjlighet att lämna anbud när det gäller produktion, utveckling och tillhandahållande av läromedel i nationella minoritetsspråk för grundskolans olika stadier (lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet). Upphandlingen avsåg både förstaspråk och andraspråk. Läromedlen skulle vara s.k. heltäckande läromedel eller basläromedel och bestå av olika komponenter som är anpassade till varandra: textbok, övningsbok samt en lärarhandledning för att stödja planering och genomförande av undervisningen. Under 2024 kom två avtal till stånd, vilka avser läromedelsproduktion för romani chib (varieteterna gurbeti, polsk romani, lovari, arli, kelderash, kale och svensk romani), finska, jiddisch och meänkieli. Avtalsperioden sträcker sig från 2024 t.o.m. 2028, och avtalssumman uppgår till ungefär 19 miljoner kronor för perioden. Inom ramen för de tecknade avtalen kommer ungefär 130 produkter i form av textböcker, övningsböcker och lärarhandledningar att tas fram. Arbetet med de olika språken fortlöper parallellt och inledningsvis produceras läromedel för förstaspråk. (Skolverkets redovisning Uppdrag att ansvara för nationell samordning av undervisningen i nationella minoritetsspråk, 2025-02-10, dnr 7.5.2–2022:372).

Utskottets ställningstagande

Sedan den 1 juli 2024 gäller nya bestämmelser i skollagen som förtydligar elevernas tillgång till läromedel. Alla elever ska utan kostnad ha tillgång till

läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling, i enlighet med utbildningen.

När det gäller yrkandet om att ge lärarna ökat mandat att bestämma om bl.a. läromedel kan utskottet konstatera att regeringen införde nya formuleringar i läroplanernas inledande delar om läroböcker, läromedel och lärverktyg i samband med de nya bestämmelserna om läromedel i skollagen (SKOLFS 2024:590). Formuleringarna innebär att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Utskottet vill även peka på den aktuella webbkursen som ges av Skolverket för att stödja lärare, rektorer eller huvudmän i att välja och använda lärverktyg utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt.

I fråga om yrkandet om att regeringen bör ge ett uppdrag att ta fram läromedel i nationella minoritetsspråk hänvisar utskottet till det som regeringen anför i sin skrivelse Riksrevisionens rapport om statens främjande av de nationella minoritetsspråken (skr. 2025/26:62). I rapporten framför regeringen att det Riksrevisionen skriver i sin rapport om att främja produktionen av läromedel i de nationella minoritetsspråken utgör ett viktigt underlag i regeringens fortsatta arbete och att regeringen därför kan återkomma i frågan. Utskottet avvaktar regeringens arbete i frågan.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2025/26:2786 (V) yrkande 8 och 2025/26:3186 (C) yrkande 9.

Modersmål i skolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om undervisning i modersmål. Jämför reservation 19 (MP).

Motionerna

I partimotion 2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 22 föreslås ett tillkännagivande om modersmålsundervisning. Motionärerna värnar alla elevers rätt till modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet. Motionärerna framhåller att ämnesundervisning på modersmålet ger alla elever en chans att utveckla de kunskaper och förmågor som läroplanen uttrycker.

I motion 2025/26:1632 av Jessica Rodén (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att ta fram en nationell kursplan för modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk.

I motion 2025/26:2329 av Karin Sundin (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att utforma en kursplan för ämnet modersmål – svenskt teckenspråk.

I motion 2025/26:169 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att främja och utveckla undervisning i arabiska på alla nivåer – från grundskola till universitet – för att stärka integration, kulturutbyte och internationell kompetens.

I motion 2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att s.k. hemspråksundervisning bör förläggas till tid utanför den schemalagda skoltiden och inte bekostas av skattemedel.

Bakgrund och gällande rätt

Undervisning i modersmål och nationella minoritetsspråk

Av 7 § språklagen (2009:600) framgår att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Vidare framgår av 14 § språklagen att den som tillhör en nationell minoritet ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda minoritetsspråket och att den som har ett annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla och använda sitt modersmål.

I 8 kap. 10 § och 9 kap. 10 § skollagen regleras att förskolan respektive förskoleklassen ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Elever i grundskolan och motsvarande skolformer samt i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan har rätt att erbjudas modersmålsundervisning under vissa förutsättningar (10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 §, 13 kap. 7 §, 15 kap. 19 § och 18 kap. 19 § skollagen). Bland annat framgår det att modersmålsundervisning ska erbjudas elever som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska och om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Huvudmannen för de aktuella skolformerna är också skyldig att erbjuda modersmålsundervisning till elever som är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska. Det gäller även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk hemma (5 kap. 7 § skolförordningen och 4 kap. 15 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

En elev i grundskolan och motsvarande skolformer samt i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som tillhör någon av de nationella minoriteterna i de aktuella skolformerna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk utan krav på att eleven har förkunskaper i språket. (10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 §, 13 kap. 7 §, 15 kap. 19 § och 18 kap. 19 § skollagen).

Huvudmannen är bara skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk om det finns minst fem elever som har rätt till undervisningen i det språket, dessa elever vill få undervisning i språket och det finns en lämplig lärare (5 kap. 10 § skolförordningen och 4 kap. 19 § gymnasieförordningen). Denna begränsning om minst fem elever gäller inte för de nationella minoritetsspråken (5 kap. 10 § skolförordningen och 4 kap. 15 § gymnasieförordningen).

Modersmålsundervisning får inte omfatta mer än ett språk för en elev. En romsk elev som kommer från utlandet får dock ges modersmålsundervisning i två språk, om det finns särskilda skäl (5 kap. 9 § skolförordningen och 4 kap. 16 § gymnasieförordningen).

Huvudmannen är skyldig att erbjuda undervisningen i högst sammanlagt sju läsår under elevens skoltid. Under vissa förutsättningar har eleven rätt att läsa modersmålet längre, t.ex. om modersmålet är ett nordiskt språk eller ett nationellt minoritetsspråk (5 kap. 11 § skolförordningen och 4 kap. 18 § gymnasieförordningen).

Studiehandledning på modersmålet

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Om en elev som ska erbjudas modersmålsundervisning har undervisats på ett annat språk än modersmålet före sin ankomst till Sverige får studiehandledningen ges på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen och 9 kap. 9 § gymnasieförordningen).

Nyanlända elever som placeras på högstadiet har en förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet. Av 3 kap. 12 i § skollagen framgår att en nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 3 kap. 12 c § skollagen, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

Översyn av modersmålsundervisningen

Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen överlämnade i januari 2025 sitt betänkande På språklig grund (SOU 2025:9). Utredningen lämnar inga förslag om modersmålsundervisningen utan ett antal slutsatser och bedömningar utifrån översynen. Utredningen anser bl.a. följande:

- Rätten till studiehandledning på modersmålet bör utökas och ges under samtliga skolår. Utredningen framför att när elever har möjligheter att få förklaringar och stöd på sitt modersmål kan de bättre ta till sig komplexa begrepp inom olika ämnen, även om de ännu inte behärskar svenska fullt ut.

- Modersmålsundervisningens kvalitet måste höjas och bli mer likvärdig. Utredningen har kunnat konstatera stora brister i modersmålsundervisningen när det gäller kvalitet, tillgång och likvärdighet. Utredningen pekar ut några av de mest angelägna frågorna att åtgärda, t.ex. att ämnet modersmål bör regleras i timplanerna, att elever som kommer till Sverige utan vårdnadshavare ska ha rätt till undervisning i modersmål och att fjärrundervisningen bör utvecklas.
- En nationell samordning av modersmålsundervisningen bör inrättas så att tillgången till modersmålsundervisning blir mer likvärdig över hela landet. En nationell samordning skulle t.ex. kunna göra det möjligt för elever att få tillgång till modersmålsundervisning även i de fall färre än fem elever önskar modersmålsundervisning i ett språk hos en huvudman.
- Modersmålsundervisningens kvalitet bör kontinuerligt granskas utifrån olika aspekter. Utredningen framför att en angelägen uppgift för Skolinspektionen är att inkludera modersmålsundervisningen i sina granskningar och då fokusera på systematiskt kvalitetsarbete, skolornas ansträngningar för att rekrytera lärare med adekvat kompetens, undervisningsmaterial samt bedömning och betygssättning.

Betänkandet har remitterats och bereds av regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis hänvisa till att det följer av språklagen att den som har ett annat modersmål ska ges möjlighet att använda och utveckla sitt modersmål. Enligt skollagen har elever i grundskolan och motsvarande skolorformer samt i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan rätt att erbjudas modersmålsundervisning under vissa förutsättningar, bl.a. framgår det att modersmålsundervisning ska erbjudas elever som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska och om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

När det gäller rätten till studiehandledning på modersmålet framgår det av skol- och gymnasieförordningarna att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det, och på högstadiet har nyanlända elever, enligt skollagen, en förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet. Samtidigt noterar utskottet att Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen, som i januari 2025 överlämnade sitt betänkande till regeringen, har bedömt att rätten till studiehandledning på modersmålet bör utökas och ges i samtliga skolor.

Utskottet vill uppmärksamma att den nämnda utredningen inte lämnar några förslag om modersmålsundervisningen men att den lämnar ett antal slutsatser och bedömningar utifrån uppdraget att analysera om och i så fall hur deltagande i modersmålsundervisning påverkar elevers integration, studieresultat och kunskapsutveckling i svenska språket i olika stadier och skolorformer. Utredningen pekar ut flera frågor inom de områden som yrkandena handlar om, t.ex. gör utredningen bedömningen att studiehandledning på

modersmålet bör ges i samtliga skolår. Vidare anser utredningen att modersmålsundervisningens kvalitet kontinuerligt bör granskas. Utskottet vill inte föregripa det pågående beredningsarbetet.

Mot bakgrund av det som framgår ovan, gällande bestämmelser och pågående arbete avstyrker utskottet motionerna 2025/26:169 (-) yrkande 2, 2025/26:939 (-) yrkande 4, 2025/26:1632 (S), 2025/26:2329 (S) och 2025/26:3775 (MP) yrkande 22.

Fritidshem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om fritidshem.
Jämför reservation 20 (S) och 21 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 39 föreslås ett tillkännagivande om att alla fritidshem bör erbjuda läxläsning. Motionärerna framhåller att läxhjälp inom ramen för fritidshemmets verksamhet skulle underlätta livspusslet för många familjer och ge många elever samma stöd i skolarbetet och samma chans till en meningsfull fritid.

I kommittémotion 2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 20 föreslås ett tillkännagivande om att det bör utredas om det är möjligt att införa ett tak för barngruppernas storlek i fritidshemmen där undantag medges endast om det finns synnerliga skäl för det, såsom långt avstånd till en alternativ skola. Motionärerna framför att det saknas riktmärken för hur stora grupper som är rimliga och hur mycket personal som bör finnas.

I motion 2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om behovet av ett fritidslyft där avgifter hålls nere där målet är kostnadsfria fritis i hela Sverige.

I motion 2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om behovet av ökad personaltäthet i fritidshemmen med fler lärare i fritidshem, fritidsledare, barnskötare och skolgårdslärare.

I motion 2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att överväga en särskild satsning på fritis där kulturskola, idrott och föreningsliv får möjlighet att erbjuda kostnadsfria öppna verksamheter.

I motion 2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att överväga förtydliganden i läroplanen när det gäller fritidshemmens och skolans ansvar för rörelse, hälsa och kultur.

Bakgrund och gällande rätt

Fritidshemmet är en del av skolväsendet, och verksamheten omfattas av bestämmelser i 1–6 kap. samt 14 kap. skollagen.

Av 14 kap. 2 § skollagen framgår att utbildningen i fritidshemmet har till syfte att komplettera utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikten kan fullgöras i. Där anges också att fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Fritidshemmet ska vidare främja allsidiga kontakter och social gemenskap. En förutsättning för att eleverna ska uppleva fritiden som meningsfull är att verksamheten utformas med deras behov, intressen och erfarenheter som grund (prop. 2009/10:165 s. 404).

Av 14 kap. 3 § skollagen framgår att varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och anpassade grundskola. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i specialskola och sameskola. Elevens hemkommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder en sådan utbildning. Av 5 § framgår att en elev ska erbjudas utbildning i fritidshemmet i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Vidare ska elever även i andra fall erbjudas utbildning i fritidshem, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av en sådan utbildning (6 §). Fritidshem ska erbjudas t.o.m. vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 år får öppen fritidsverksamhet erbjudas i stället för fritidshem, om eleven inte på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i fritidshem (7 §).

Fritidshemmet följer läroplanens första och andra del: Skolans värdegrund och uppdrag, samt Övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Fritidshemmet har också en egen del: del 4 med syfte och centralt innehåll. Skolverket har tagit fram ett s.k. kommentarmaterial till fritidshemmets del i läroplanen. Materialet riktar sig till lärare som ansvarar för undervisningen i fritidshemmet och till rektorer. Det syftar till att ge en bredare och djupare förståelse för de urval och ställningstaganden som ligger bakom texterna i läroplanen (Skolverket [2023] Fritidshemmet – Ett kommentarmaterial till läroplanens fjärde del). Skolverket har också tagit fram allmänna råd om styrning och ledning av fritidshemmet (SKOLFS 2023:127). De allmänna råden innehåller rekommendationer om hur huvudmän och rektorer kan eller bör arbeta för att uppfylla kraven i de bestämmelser som styr fritidshemmet.

Läxhjälp utanför ordinarie undervisningstid

Enligt 10 kap. 5 a § skollagen ska elever i årskurs 4–9 erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden. Huvudmän ska få anordna extra studietid genom fjärrundervisning under samma förutsättningar som för övrig fjärrundervisning i grundskolan (21 kap. 4 § skollagen).

Elevgrupper i fritidshemmen

Enligt 14 kap. 9 § skollagen ska huvudmannen se till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att eleverna även i övrigt erbjuds en god miljö. Av Skolverkets allmänna råd om styrning och ledning av fritidshemmet med kommentarer framgår att det inte finns någon bestämd gruppstorlek eller personaltäthet för fritidshem som är optimal i alla sammanhang. Däremot finns det vissa generella faktorer som det är viktigt att rektorn beaktar vid sammansättningen av grupper och avvägningar kring personaltäthet. Dit hör elevernas ålder, personalens kompetens, lokalernas och utemiljöns utformning, elevernas eventuella behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, förekomsten av elever med annat modersmål än svenska, kontinuiteten i elev- och personalgruppen samt elevernas närvarotider (Skolverket [2023] Skolverkets allmänna råd om styrning och ledning av fritidshemmet med kommentarer).

Statistik från Skolverket visar att det genomsnittliga antalet elever per avdelning på fritidshem var knappt 35,1 läsåret 2024/25 medan den vanligaste avdelningsstorleken var 20–29 elever. När det gäller personaltäthet läsåret 2024/25 var det genomsnittliga antalet elever per lärare med behörighet i fritidshemmet 69,0 och det genomsnittliga antalet elever per lärare 28,2. (Skolverket [2025], Elever och personal i fritidshem läsåret 2024/25, dnr 2025:1185).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att fritidshemmens verksamhet kompletterar skolan, bl.a. genom att ge eleverna förutsättningar för lärande, och därigenom bidrar till skolans kompensatoriska uppdrag. Fritidshemmen ska även stimulera elevernas utveckling och lärande och erbjuda eleverna en meningsfull fritid och rekreation.

När det gäller yrkandet om att införa ett tak för elevgruppernas storlek i fritidshemmen vill utskottet hänvisa till det gällande regelverket. Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att eleverna även i övrigt erbjuds en god miljö. Skolverket har också tagit fram allmänna råd som beskriver vissa generella faktorer som är viktiga att rektorn beaktar vid sammansättningen av grupper

och vid avvägningar kring personaltäthet. Utskottet anser att de gällande bestämmelserna är väl avvägda.

I fråga om yrkandet om att alla fritidshem bör erbjuda läxläsning finner utskottet inga skäl för att föreslå någon ytterligare reglering.

Utskottet finner i övrigt inga skäl för att föreslå några ändringar i den gällande ordningen och avstyrker därmed motionerna 2025/26:1949 (S) yrkandena 1–4, 2025/26:2791 (V) yrkande 20 och 2025/26:3810 (S) yrkande 39.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2 rör främst samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se betänkandena 2022/23:UbU6, 2023/24:UbU10 och 2024/25:UbU10.

Utskottet avstyrker därför dessa motionsyrkanden. Tidigare ståndpunkter framgår av de nämnda betänkandena.

Reservationer

1. Övergripande värdegrundsfrågor, punkt 1 (S)

av Anders Ygeman (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Robert Olesen (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3459 av Björn Wiechel m.fl. (S) yrkande 69 och avslår motionerna

2025/26:1189 av Viktor Wärnick (M),

2025/26:3105 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1,

2025/26:3248 av Camilla Brunsberg (M) och

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 63.

Ställningstagande

Skolans demokratiuppdag är en grundbult i vårt samhälle. För att stärka ungas politiska delaktighet och förståelse för demokratiska processer krävs att skolan öppnar för möten mellan elever och politiskt engagerade ungdomar. Det är ett konkret sätt att visa hur demokratin fungerar i praktiken. Trots detta vittnar många ungdomsförbund om stora svårigheter att besöka skolor. Regelverket som infördes 2018 skulle skapa tydlighet, men i praktiken har det lett till ökad osäkerhet. Många skolor tillåter endast besök från ungdomsförbund under större evenemang eller valdebatter, vilket i praktiken innebär att unga politiskt aktiva stängs ute från skolmiljön under stora delar av året. Det hämmar både det demokratiska samtalet och ungas möjligheter att engagera sig.

Vi menar att det är problematiskt när skolor tolkar reglerna så snävt att enskilda ungdomsförbund utesluts från att möta elever. Vi anser att ungdomsförbundens närvaro i skolor bör uppmuntras, inte begränsas. Regelverket för skolbesök behöver ses över för att säkerställa att det fungerar i praktiken – med tydliga riktlinjer och stöd till skolor för att kunna välkomna ungdomsförbund på ett rättvist, tryggt och demokratiskt sätt. Alla elever i Sverige, oavsett var i landet de bor, har rätt till en levande och mångsidig politisk bildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Övergripande värdegrundsfrågor, punkt 1 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 63 och
avslår motionerna

2025/26:1189 av Viktor Wärnick (M),

2025/26:3105 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1,

2025/26:3248 av Camilla Brunsberg (M) och

2025/26:3459 av Björn Wiechel m.fl. (S) yrkande 69.

Ställningstagande

Jämställdheten i skolan måste stärkas. I dag får pojkar lägre betyg, de blir inte lika ofta behöriga till gymnasieskolan och går heller inte ut gymnasieskolan med examen i samma utsträckning som flickor. Könsskillnaderna i skolresultat har funnits så länge att de ibland tas för givna, trots att erfarenheten visar att det går att minska skillnaderna.

Vi behöver möta pojkar med samma höga förväntningar som flickor i skolan och erbjuda likvärdiga möjligheter att utvecklas och lyckas med sina studier. Det är självklart för oss att barn och elever ska möta förskollärare och lärare med genuspedagogisk kompetens.

De strukturer som finns i samhället går igen just i skolan. Flickor presterar bättre än pojkar, flickor utsätts oftare för trakasserier och flickor mår oftare sämre. Samtidigt finns det normer kring vad som anses manligt och maskulint, något som många pojkar inte känner sig hemma i. Detta är en utveckling som kan vändas genom att stärka elevhälsan och lärarnas kunskap om genusfrågor och normkritik.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. Hedersrelaterade frågor i skolan, punkt 2 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 36 och 37 samt
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34.

Ställningstagande

På senare år har antalet fall av hedersförtryck i skolan ökat. Det är oacceptabelt. Ingen ska fara illa, vare sig i hemmet eller i skolan. För att motverka hedersrelaterat våld och förtryck behöver skolan arbeta både främjande och förebyggande. Framförallt har socialtjänsten en central roll i sammanhanget men även skolan är viktig. Skolan behöver ha etablerade riktlinjer och handlingsplaner i syfte att effektivt kunna agera när det behövs. Dessutom behöver lärare utbildas i hur hedersrelaterat förtryck lättare kan upptäckas. Hedersrelaterat våld och förtryck får aldrig accepteras. Individuell frihet och mänskliga rättigheter ska gälla för alla.

Hedersrelaterat våld och förtryck ingår i dag i läroplanen för grundskolan och gymnasieskolan, men finns inte med i förskolans läroplan. Det är ett stort misstag, eftersom hedersproblematik ofta uppstår redan när barnet är i förskoleåldern. Eftersom förskolan har ett samhällsuppdrag, precis som grundskolan och gymnasieskolan, behöver det föras in även i förskolans läroplan.

För att snabbare fånga upp barn i riskzonen behöver det även finnas handlingsplaner mot hedersförtryck i alla skolor och bättre utbildning av personal som kommer i kontakt med barn och unga. För att öka möjligheterna att upptäcka hedersförtryck behöver man införa en nationell frånvarostatistik för skolan.

Det behöver även göras mer satsningar på kunskapshöjande åtgärder i fråga om hedersproblematik. Det krävs såväl kompetens som reell samverkan mellan myndigheter för att kunna förebygga och upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck i tid. Det saknas fortfarande ett nationellt beslut som innebär att personal på kommuner och myndigheter som arbetar med ungdomar utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck. En viktig del i detta är också att det finns ett behov av sekretessbrytande bestämmelser så att myndigheterna ska kunna göra en bättre riskbedömning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. Skolans arbete mot antisemitism, punkt 3 (S)

av Anders Ygeman (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Robert Olesen (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 41.

Ställningstagande

På många skolor finns det tecken på ökad antisemitism, och en del lärare upplever att det är svårt att tala med elever och bemöta diskussioner kring nutida konflikter. Redan i dag finns det ett omfattande material hos Skolverket och stöd kring hur lärare kan arbeta för att identifiera, bemöta och undervisa om antisemitism. Det är nu viktigt att säkerställa att det finns tillräckliga resurser hos Skolverket för att både informera och stötta lärare i landet men också att det undervisningsmaterial som finns är uppdaterat och möter behoven i klassrummen. Skolverket bör därför få i uppdrag att se över undervisningsmaterialet och i uppgift att sprida kunskapen till lärare.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

5. Elevers inflytande i skolan, punkt 4 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkandena 6–8 och
avslår motionerna
2025/26:1138 av Martina Johansson (C) och
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 51.

Ställningstagande

En viktig princip är alla människors rätt till inflytande över sin livssituation. Detta gäller givetvis också skolelever. Det är bra att både skollagstiftningen och arbetsmiljölagstiftningen ger eleverna rätt till inflytande, men det är lika viktigt att lagen följs, utökas och blir verklighet.

Inflytandet ska innebära att eleverna har möjlighet att påverka de beslut som skolan fattar. Det kan handla om att i samråd med läraren bestämma över formerna för utbildningen, hur man skapar studiero i klassrummen eller planering av skolans utomhusmiljö. Skolan har en viktig uppgift i att ge eleverna möjlighet att förändra, t.ex. att tillhandahålla tid och lokaler för elevråd, elevskyddsombud, elevkårer eller klassråd, men initiativet till vilka

frågor som ska tas upp bör ligga hos eleverna. Ju äldre en elev blir, desto mer bör eleven kunna vara med och påverka.

Elevinflytandet ska kunna ske såväl i organiserad form som i individuell form. Ett av problemen med skollagen är att elevers individuella rätt till inflytande samt elevsammanslutningars påverkansarbete blandas samman. Elevers individuella inflytande och elevers rätt till inflytande genom sammanslutning bör därför särskiljas i skollagen. Vidare bör elevers rätt att själva avgöra vilka organisationsformer som ska användas för att få inflytande tydliggöras i skollagen. Även möjligheten att organisera sig i elevkårer bör tydliggöras i skollagen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Elevers inflytande i skolan, punkt 4 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 51 och

avslår motionerna

2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkandena 6–8 och

2025/26:1138 av Martina Johansson (C).

Ställningstagande

Skolan är en arbetsplats för både elever och många olika yrkesgrupper, från lärare till kockar. Därför måste såväl elevers som medarbetares arbetsmiljö tas på allvar. I dag är många elever otrygga på den plats där de spenderar sin vardag, och medarbetare ger liknande beskrivningar. Tryggheten i skolan behöver därför säkras.

Eleverna har den bästa kunskapen om hur deras egen vardag ser ut, och det är viktigt att elevernas lagstadgade inflytande på utbildningen verkställs, t.ex. att skolan stöder elevernas organisering och arbetar strukturerat med elev-skyddsombud och skyddsronder.

Elever har en lagstadgad rätt till inflytande över sin utbildning. Det är viktigt och behöver värnas i kommande skolreformer.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

7. Värna elevinflytandet, punkt 5 (S, V, C, MP)

av Anders Ygeman (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Isabell Mixter (V), Niels Paarup-Petersen (C), Camilla Hansén (MP) och Robert Olesen (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 69 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 35.

Ställningstagande

Vi ser att tilliten och förtroendet till politiken och samhällets institutioner har minskat. Det visar Ungdomsbarometern och ICCS (International Civic and Citizenship Education Study) som är en internationellt jämförande studie som undersöker hur elever i årskurs 8 i olika länder förbereds för att delta som medborgare i samhället. Detta är en oroande utveckling som måste tas på allvar. Det behövs politiska lösningar för att trenden ska kunna vändas. Det är viktigt att barn och unga redan i tidig ålder får förståelse för det demokratiska samtalet och hur det är att ta ansvar och göra sin röst hörd. Det är därför viktigt att eleverna får organisera sig självständigt. Barn och unga ska redan i skolan kunna praktisera demokratin och påverka skolmiljön. Lärarna är självklart de som leder undervisningen, men det är rimligt att eleverna ska ha inflytande över sin skolgång. Vår uppfattning är också att regeringen nu har en avsikt att frånta eleverna inflytande och medbestämmande över ordningsreglerna i skolan och att det riskerar att minska elevernas delaktighet men också ordningsreglernas legitimitet och efterlevnaden av dessa.

Vi anser därför att man måste säkerställa och värna elevernas inflytande i den svenska skolan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

8. Trygghet och studiero, punkt 6 (S)

av Anders Ygeman (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Robert Olesen (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 7–9 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 34 och

avslår motionerna

2025/26:1862 av Anna Wallentheim (S),

2025/26:2877 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 14, 33 och 36 samt

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 57.

Ställningstagande

Skolan ska vara en säker plats där elever och lärare kan känna sig trygga och fokusera på lärande. Det är därför viktigt att fortsätta stärka skolans arbete med trygghet och studiero. Elever som utgör ett hot mot säkerheten och tryggheten i skolan ska kunna nekas tillträde till skolan och tas om hand på annat sätt.

En ordnad uppväxtmiljö med trygga vuxna förebilder är en viktig faktor för att förebygga brott och bryta nyrekryteringen. Den tydligaste skyddsfaktorn är en fullgjord skolgång. Att växa upp med våld i hemmet är särskilt skadligt och ökar sannolikheten för att våld blir ett acceptabelt handlingsalternativ. Skolan behöver därför få ett tydligare brottsförebyggande uppdrag. Skolan ska kunna identifiera barn i riskzonen för att hamna i kriminalitet och sätta in samordnade insatser. Skolan, polisen och socialtjänsten bör få i uppgift att regelbundet informera och utbilda om gängkriminalitet. Vidare vill vi se skolsociologer och ett strukturerat våldsförebyggande arbete på skolorna med de tuffaste förutsättningarna.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

9. Trygghet och studiero, punkt 6 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 14, 33 och 36 samt

avslår motionerna

2025/26:1862 av Anna Wallentheim (S),

2025/26:2877 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 57,
2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 7–9 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 34.

Ställningstagande

Det saknas ett tydligt perspektiv i skollagen om vilka rättigheter och skyldigheter elever har. Därför bör det införas en elevlag för grundskolan och gymnasieskolan. Elevlagen ska, likt patientlagen och patientsäkerhetslagen, tydliggöra elevers rättigheter och skyldigheter när det gäller undervisning, inflytande och en trygg skolmiljö. Den ska stärka och tydliggöra elevers rätt till utbildning av god kvalitet som överensstämmer med vetenskap och beprövad erfarenhet. Om en huvudman bryter mot elevlagen måste det få konsekvenser. Elevlagen ska även fastställa vilka skyldigheter och vilket ansvar elever har för sin egen skolgång och gentemot andra i skolan. I sammanhanget handlar det framför allt om att bidra till en trygg och säker skolmiljö och upprätthålla studiero. Elevlagen ska vara ett viktigt verktyg för läraren gentemot skolledningen och vårdnadshavare. Den ska göra det enklare för läraren att i dialog med rektorn säkerställa att eleven får det stöd den behöver inom ramen för skolplikten. Den ska synliggöra och förtydliga vilka insatser som måste sättas in. Sammanfattningsvis ska elevlagen främja och förtydliga elevernas rätt till en likvärdig utbildning av hög kvalitet, tidigt stöd och anpassning, delaktighet, inflytande och organisering och en trygg och säker skolmiljö.

För att barn och ungdomar ska känna sig trygga i sina skolor ska det vidare vara en nolltolerans mot mobbning och våld i skolan och därför behöver det införas en nationell plan mot mobbning i skolan. Det måste dessutom bli lättare att flytta på den som utsätter andra elever för brott eller får andra elever att känna sig otrygga även till andra huvudmän. Det är inte minst viktigt för att skapa fler vägar till livsresor, eftersom unga som inte klarar sig i skolan ofta mår sämre psykiskt än andra.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

10. Trygghet och studiero, punkt 6 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 57 och
avslår motionerna

2025/26:1862 av Anna Wallentheim (S),
 2025/26:2877 av Marlène Lund Kopparklint (M),
 2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 14, 33 och 36,
 2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 7–9 och
 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 34.

Ställningstagande

Mobbning orsakar ett stort personligt lidande för många barn. Enligt Friends-rapporten 2024 från barnrättsorganisationen Friends utsätts tre barn i varje klass för mobbning. Det orsakar psykisk ohälsa, ökar frånvaron och ger dåliga skolresultat. De stora internationella studierna Pisa, Pirls och Timss – som jämför elevers kunskaper över tid och mellan länder – visar alla samband mellan att vara utsatt för mobbning och lägre kunskaper i matematik och läsning.

För att minska förekomsten av mobbning och ge eleverna bra förutsättningar för lärande behövs ett positivt skolklimat, ett ledarskap som ökar trygghet och goda relationer, och en helhetssyn där hela skolan arbetar systematiskt. Sveriges skolväsen behöver stärka arbetet mot mobbning och behöver ta ett krafttag mot mobbning utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

11. Ämnen och kunskapsområden, punkt 7 (S)

av Anders Ygeman (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Robert Olesen (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 40 och avslår motionerna

2025/26:933 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,

2025/26:1057 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,

2025/26:1114 av Anne-Li Sjölund (C),

2025/26:1334 av Runar Filper (SD),

2025/26:1501 av Jamal El-Haj (-) yrkande 3,

2025/26:1520 av Emma Ahlström Köster (M) yrkande 5,

2025/26:1800 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1,

2025/26:2023 av Sten Bergheden (M),

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 19,

2025/26:2879 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),
 2025/26:3053 av Cecilia Gustafsson (M),
 2025/26:3244 av Camilla Brunsberg (M) yrkandena 1 och 2,
 2025/26:3260 av Alexandra Anstrell (M),
 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 35 och 37 samt
 2025/26:3562 av Anna Lasses (C) yrkande 1.

Ställningstagande

I dag ser vi hur desinformation och propaganda flödar från auktoritära stater, högerextrema och gängkriminella. Ofta är det barn och unga som är måltavlor för desinformationen. Sociala medier används för att sprida desinformation och propaganda och för att rekrytera. Skolan har en avgörande uppgift att rusta barn och unga med verktyg och kunskaper för att kunna genomskåda desinformationen. Skolinspektionen visar i en tematisk kvalitetsgranskning att det finns betydande brister i undervisningen kring källkritik i svenska gymnasieskolor. Av de 30 granskade skolorna hade 25 behov av förbättringar (Undervisningen i källkritiskt förhållningssätt – Fokus på gymnasieskolan, rapport 2024:5). Skolverket bör därför få i uppdrag att stärka skolelevernas motståndskraft mot desinformation och modernisera undervisningen i källkritiskt förhållningssätt.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

12. Ämnen och kunskapsområden, punkt 7 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 19 och
 avslår motionerna

2025/26:933 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,
 2025/26:1057 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,
 2025/26:1114 av Anne-Li Sjölund (C),
 2025/26:1334 av Runar Filper (SD),
 2025/26:1501 av Jamal El-Haj (-) yrkande 3,
 2025/26:1520 av Emma Ahlström Köster (M) yrkande 5,
 2025/26:1800 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1,
 2025/26:2023 av Sten Bergheden (M),
 2025/26:2879 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),
 2025/26:3053 av Cecilia Gustafsson (M),

2025/26:3244 av Camilla Brunsberg (M) yrkandena 1 och 2,
 2025/26:3260 av Alexandra Anstrell (M),
 2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 35 och 37,
 2025/26:3562 av Anna Lasses (C) yrkande 1 och
 2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 40.

Ställningstagande

Både Skolinspektionen och Skolverket har lyft fram att det finns brister när det gäller praxis kring bedömningen av om en elev ska läsa svenska som andraspråk (SVA). Det är rektorn som ska besluta att en elev som tillhör målgruppen och som är i behov av det ska ges undervisning i svenska som andraspråk. Bedömningen av elevens behov av ämnet ska utgå från vad som bäst gagnar elevens språk- och kunskapsutveckling. Jag välkomnar därför förslagen i betänkandet På språklig grund (SOU 2025:9) om att tydliggöra målgruppen för svenska som andraspråk, ta fram kartläggningmaterial samt inrätta ämnet grundläggande svenska. Regeringen bör därför återkomma med ett lagförslag som bygger på utredningen På språklig grund.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

13. Ämnen och kunskapsområden, punkt 7 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 35 och 37 samt avslår motionerna

2025/26:933 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,
 2025/26:1057 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1,
 2025/26:1114 av Anne-Li Sjölund (C),
 2025/26:1334 av Runar Filper (SD),
 2025/26:1501 av Jamal El-Haj (-) yrkande 3,
 2025/26:1520 av Emma Ahlström Köster (M) yrkande 5,
 2025/26:1800 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 1,
 2025/26:2023 av Sten Bergheden (M),
 2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 19,
 2025/26:2879 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M),
 2025/26:3053 av Cecilia Gustafsson (M),
 2025/26:3244 av Camilla Brunsberg (M) yrkandena 1 och 2,
 2025/26:3260 av Alexandra Anstrell (M),

2025/26:3562 av Anna Lasses (C) yrkande 1 och
2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 40.

Ställningstagande

Skolinspektionen har granskat undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer och konstaterar att kvaliteten behöver bli bättre. Granskningen visar bl.a. att eleverna får undervisning som inte är tillräckligt nära deras vardag och att de sällan möter fördjupad undervisning om hedersvåld och förtryck. Skolinspektionen ser att undervisningen riskerar att bli ytlig när det inte tas ett helhetsgrepp och att elever på mansdominerade program riskerar att få begränsad undervisning. Skolinspektionen ser också att lärarna upplever osäkerhet när de ska undervisa om känsliga frågor. Regeringen har två utredningar på sitt bord som berör undervisningen i sexualitet, samtycke och relationer. Det är dels Utredningen om att utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna, dels Läroplansutredningen. Området är tydligt nedprioriterat i båda utredningarna. Civilsamhället har reagerat med stor oro och det behöver säkerställas att regeringens propositioner inte försämrar förutsättningarna för detta viktiga kunskapsområde.

I en tid där inte minst unga tillbringar mycket tid i den digitala miljön och där exponeras för många olika budskap är förmågan att kritiskt analysera information och olika källor viktigare än tidigare. AI:s intåg i vår vardag skakar om vår uppfattning om vad som är möjligt. Utan en förmåga att förstå hur AI och sociala mediers algoritmer fungerar ökar sårbarheten för propaganda, felaktigheter och förvanskade budskap av olika slag. Den som saknar förmåga att särskilja sant från falskt, eller inte kan sätta information i rätt sammanhang får svårare att bygga solid kunskap. Det ökar också risken för att antidemokratiska budskap får genomslag. Därför har det som brukar kallas för medie- och informationskunnighet (MIK) en självklar plats i skolan.

Jag vill att uppdraget att undervisa i medie- och informationskunnighet ska stärkas i grundskolans och gymnasieskolans läroplaner och examensmål.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

14. Betyg och bedömning, punkt 8 (S, V)

av Anders Ygeman (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S), Isabell Mixter (V) och Robert Olesen (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:3591 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 42 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 42 och avslår motionerna
2025/26:1836 av Johanna Haraldsson (S),
2025/26:2116 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,
2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 30,
2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 2 och 3 samt
2025/26:3464 av Christian Carlsson (KD).

Ställningstagande

Det är uppenbart att införandet av betyget F inte blev som det var tänkt. När den skarpa gränsen för godkänt infördes var förväntan att i stort sett att alla elever skulle klara att få godkänt betyg, men så blev det inte. I dag vittnar både lärare och forskning om att betygssystemet snarare leder till att många elever tappat motivationen och ger upp. Elever som inte lyckas uppnå godkänt stängs inte bara ute från vidare studier utan upplever också frustration, hopplöshet och en känsla av att inte vara godkända som personer. Vi kräver att regeringen lyssnar på OECD, IFAU och den tidigare Betygsutredningen och avskaffar betyget F som spärigräns till gymnasiet.

Skolan ska ha höga förväntningar på alla barn, utan att bidra till utslagning. Dagens betygssystem har lett till att många elever misslyckas med att nå gymnasiebehörighet. Pojkars resultat i svensk skola är generellt sett sämre än flickors. Statistik visar att pojkarnas betyg varit ca 10 procent lägre än flickornas sedan 1988. Det behövs ökad kunskap om varför det ser ut så och på vilka sätt pojkars resultat kan höjas. Förändringarna av betygssystemet förefaller alltså drabba pojkar och flickor olika. Flickor har generellt blivit mer stressade och risken för psykisk ohälsa har ökat medan pojkar generellt sett mer tenderar att uppvisa utåtagerande beteendestörningar eller aggressivitet. Det senaste året har Skolverket pekat på en oroande trend med något försämrade kunskapsresultat bland flickor, en trend som måste brytas. Tydligare uppdrag krävs till myndigheter för att se över vilka insatser som kan göras för att höja pojkars skolresultat och minska stress och psykisk ohälsa bland flickor.

Betygssystemet påverkar också skolans resursfördelning genom att stödinsatser koncentreras till senare årskurser när det ofta redan är för sent, i stället för att sättas in tidigt när de har störst effekt. Betygssystemet måste ses som en del av hela skolsystemet. Systemfelen i skolan påverkar betygen. Marknadsskolan leder till ökad betygsinflation och att vinstdrivande aktörer fifflar med betyg för att attrahera lönsamma elever. Till skillnad från i dag måste betygssystemet i sig bli rättvist och pålitligt. Om inte ett vinstförbud införs kommer det att belasta betygssystemets utformning och lägga tyngre börda på

eleverna med fler prov, mer stress och ökad psykisk ohälsa som följd. Betygsinflationen ska stoppas. Därför vill vi att betygssystemet görs om från grunden i syfte att göra det mer rättvist och stoppa utslagningen från skolan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

15. Betyg och bedömning, punkt 8 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 10 och avslår motionerna

2025/26:1836 av Johanna Haraldsson (S),

2025/26:2116 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 11,

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 30,

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 2 och 3,

2025/26:3464 av Christian Carlsson (KD),

2025/26:3591 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 42 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 42.

Ställningstagande

Dagens betygssystem gör att de elever som har det svårast i skolan stängs ute från vidare studier och riskerar att kastas ut i utanförskap. År 2024 saknade 20 000 elever de betyg som krävs för att komma in på nationella program. Det innebär att närmare tio gånger så många ungdomar underkänns i skolan i Sverige jämfört med länder som Danmark och Norge som ligger på liknande nivå när det gäller Pisaresultat och andelen lågpresterande elever. Därför behöver den hårda gränsen för godkänt i grundskolan tas bort så att även de som har fått betyget F ska ha möjlighet att, med sina övriga betyg som grund, söka sig vidare till gymnasiets yrkesprogram.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

16. Betyg och bedömning, punkt 8 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkande 30 och avslår motionerna

2025/26:1836 av Johanna Haraldsson (S),

2025/26:2116 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M) yrkandena 2 och 3,

2025/26:3464 av Christian Carlsson (KD),

2025/26:3591 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 42 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 42.

Ställningstagande

Dagens betygssystem gör att unga tidigt hindras från att etablera sig i samhället. Varje år lämnar cirka var sjätte elev grundskolan utan att ha godkända betyg i tillräckligt många ämnen för att kunna läsa vidare på gymnasiet. Den elevgruppen är också överrepresenterad bland de ungdomar som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, eftersom det i dag är i princip nödvändigt att ha en gymnasieutbildning för att få en anställning. Dagens system innebär att vi i praktiken har en skola som slår ut barn redan i tidig ålder. Alla elever har rätt till en rättvis bedömning av sina kunskaper som på riktigt ger information om kunskapsutvecklingen, motiverar eleverna att lära sig mer och stöder en positiv personlig utveckling. Bedömningen ligger till grund för att eleven ska få rätt stöd i rätt tid. Nu har vi i stället ett betygssystem som slår ut elever och där en varning för underkänt beskrivs som ett sätt för att skolan ska ge det stöd som eleven redan har rätt till. Dagens skarpa godkäntgräns orsakar ohälsa genom att underkända betyg riskerar att radera elevernas självkänsla och motivation i skolan. Jag vill avskaffa betyget F i den obligatoriska skolan, och är positiv till att det föreslås av Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18).

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

17. Läromedel och undervisningsmetoder, punkt 9 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2786 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8 och

avslår motion

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 9.

Ställningstagande

Undervisningen i minoritetsspråk är i dagsläget i hög grad beroende av att lärare själva producerar läromedel, vilket är både onödigt tidskrävande och innebär en risk för lägre kvalitet i undervisningen. Riksrevisionen bedömer i sin granskningsrapport Nationella minoritetsspråk – kortsiktiga och otillräckliga statliga insatser (RiR 2025:16) att staten skulle kunna använda de resurser de avsatt för att främja produktionen av läromedel i minoritetsspråken mer effektivt om Skolverket fick en instruktionsenlig uppgift, hellre än ett tillfälligt uppdrag, att göra detta. Skolverket har försökt upphandla relevanta läromedel inom ramen för sitt tillfälliga uppdrag, men uppdragets tidsbegränsning har medfört praktiska utmaningar i att träffa avtal med läromedelsföretag. Dels tar framställning av läromedel tid, dels är korta avtal mindre attraktiva för företagen. Granskningen visar att få företag är intresserade av att producera läromedel i minoritetsspråken, eftersom produktionen är för liten för att bli lönsam. Detta gör det särskilt viktigt att Skolverket kan bygga upp relationer med läromedelsföretagen och utforma avtal som sträcker sig över tid. Regeringen bör därför ge Skolverket i uppdrag att ta fram läromedel i nationella minoritetsspråk i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

18. Läromedel och undervisningsmetoder, punkt 9 (C)

av Niels Paarup-Petersen (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 9 och
avslår motion
2025/26:2786 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 8.

Ställningstagande

Bra läromedel är en central del av en god och likvärdig undervisning. Det är viktigt att de läromedel som används speglar läroplanen och är av hög kvalitet och att tillgången till dem är god. Tillgången till läromedel, såväl fysiska som digitala, behöver dock stärkas i skolan. Det är också viktigt att det finns en tillit till läraren och lärarens kompetens att fritt bestämma läromedel och undervisningsmetoder så länge dessa vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

19. Modersmål, punkt 10 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 22 och
avslår motionerna
2025/26:169 av Jamal El-Haj (-) yrkande 2,
2025/26:939 av Elsa Widding (-) yrkande 4,
2025/26:1632 av Jessica Rodén (S) och
2025/26:2329 av Karin Sundin (S).

Ställningstagande

Rätten till modersmål är central för varje elevs identitet, lärande och framtid. Det är en viktig fråga när det gäller att utveckla och behålla den egna identiteten. Att kunna flera språk ska ses som fördel och som en resurs för elevens lärande. Skolan ska erbjuda tillräckligt med undervisningstimmar, och språkundervisningen ska vara en integrerad del av skoldagen – inte något som sker vid sidan av. Det gör undervisningen mer tillgänglig och stärker språkens status. Det ökar också möjligheten att attrahera kompetenta språklärare. Alla elevers rätt till modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet måste värnas. Ämnesundervisning på modersmålet ger alla elever en chans att utveckla de kunskaper och förmågor som läroplanen uttrycker.

Forskningen är entydig med att kunskap i det egna modersmålet underlättar när man ska lära sig andra språk, t.ex. svenska.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

20. Fritidshem, punkt 11 (S)

av Anders Ygeman (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Rose-Marie Carlsson (S) och Robert Olesen (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 39 och
avslår motionerna

2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S) yrkandena 1–4 och
2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 20.

Ställningstagande

Fritidshemmen ska vara en självklar del av skoldagen. Fritidshem av hög kvalitet har betydelse för barns utveckling. Genom att sätta leken i centrum kan fritidspedagogiken stärka elevernas kunskaper, samarbetsförmåga, självkänsla och sociala utveckling. Fritidshemmen har därmed potential att bidra till både högre kunskapsresultat och jämlika livschanser. Fritidshemmen behöver prioriteras högre av såväl huvudmän som staten när det gäller både resurser och utbildad personal. Läxhjälp, idrottsträning och kultur- och musikskola inom ramen för fritidshemmets verksamhet skulle underlätta livspusslet för många familjer och ge många elever samma stöd i skolarbetet och samma chans till en meningsfull fritid. Alla fritidshem bör erbjuda hjälp med läxläsning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

21. Fritidshem, punkt 11 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 20 och avslår motionerna

2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S) yrkandena 1–4 och

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 39.

Ställningstagande

Fritidshemmen är en del av en samlad skoldag och ska därför hålla lika hög kvalitet som skolan. Många barn börjar och slutar sin dag på fritidshemmet. Tyvärr vistas många av dem i en torftig och osäker miljö eftersom grupperna är för stora och personalen för få för att en meningsfull verksamhet ska kunna erbjudas. En satsning på ökad personaltäthet i fritidshemmen är helt nödvändig för att förbättra arbetsmiljön för både anställda och barn. Det skulle förbättra möjligheterna att bedriva en meningsfull verksamhet med hög pedagogisk kvalitet. Enligt Skolverket är personal med pedagogisk högskoleexamen mycket vanligare i kommunala fritidshem än i de fristående fritidshemmen. I dag saknas dock riktmärken för hur stora grupper som är rimliga och hur mycket personal som bör finnas. I dag finns rekommendationer för gruppstorlek och personaltäthet i förskolan. Dessa rekommendationer bör det lagstiftas om, och de bör också gälla för fritidshemmen. Det bör därför utredas om det är möjligt att införa ett tak för barngruppernas storlek i fritidshemmen där undantag endast ska medges om det finns synnerliga skäl för det, såsom långt avstånd till en alternativ skola.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:109 av Björn Tidland (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att införa svenskt kulturarv och hembygds kunskap i läroplanen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:169 av Jamal El-Haj (-):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja och utveckla undervisning i arabiska på alla nivåer – från grundskola till universitet – för att stärka integration, kulturutbyte och internationell kompetens och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:287 av Björn Söder (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undervisning om folkmordet 1915 bör skrivas in i den svenska läroplanen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elevers individuella inflytande och elevers rätt till inflytande genom sammanslutning bör särskiljas i skollagen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elevers rätt att själva avgöra vilka organisationsformer som ska användas för att få inflytande bör tydliggöras i skollagen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten att organisera sig i elevkårer bör tydliggöras i skollagen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:311 av Rashid Farivar (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidiga utbildningsinsatser i skolan gällande AI och cybersäkerhet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:320 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utökad rätt för adopterade att studera sitt modersmål på komvux bör utredas och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:669 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer resurser till skolan för bl.a. bemannade skolbibliotek och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:933 av Jamal El-Haj (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka undervisningen i historia och kultur kring de semitiska folkens bidrag, särskilt i skolans läroplaner, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:939 av Elsa Widding (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska kurs- och läroplaner ska präglas av fakta och saklighet i ämnen som naturkunskap, teknik samt sociala och ideologiska frågor utan politisk färgning eller aktivism och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att s.k. hemspråksundervisning bör förläggas till tid utanför den schemalagda skoltiden och inte bekostas av skattemedel och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1057 av Jamal El-Haj (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolor bör förmedla kunskap om både islam och judendom för att motverka fördomar och bygga förståelse och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1114 av Anne-Li Sjölund (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur föreningskunskap kan införas i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1138 av Martina Johansson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur man kan införa regler för elevrådets utformning och att alla kommer att ha någon form av ungdomsråd som har inflytande över mer än fritidsgårdens aktiviteter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1189 av Viktor Wärnick (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om regelverken behöver justeras så att de svenska skolavslutningarna, där familj och släkt får närvara, kan värnas på ett bättre sätt än i dag och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1203 av Ulrika Heindorff (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda möjligheterna att utöka ämnet idrott och hälsa i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1264 av Louise Thunström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modersmålsundervisningen ska bevaras och stärkas som ämne i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1297 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur man kan stärka och öka intresset i skolan så att fler elever läser och lär sig det tyska språket och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1334 av Runar Filper (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att stärka den skandinaviska språkförståelsen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1335 av Runar Filper (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att verka för att stärka folkmålen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1336 av Runar Filper (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att införa morgonsamling i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1501 av Jamal El-Haj (-):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla långsiktiga satsningar på digital källkritik och medie- och informationskunnighet i skolor och folkbildning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1520 av Emma Ahlström Köster (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka undervisningen i demokrati i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1550 av Mona Olin (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behöver tillsättas en utredning för att belysa omfattningen av elever som inte har gymnasiebehörighet i kärnämnen när de slutar grundskolan, om dessa har godkänts tidigare läsår och flyttats upp till nya årskurser, trots bristande kunskaper, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elever måste uppnå respektive årskurs mål i minst två av tre kärnämnen för att flyttas upp till nästa årskurs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:1578 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att ge Skolverket i uppdrag att kartlägga islamiseringen i det svenska utbildningsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att ge Skolverket i uppdrag att ta fram allmänna råd för att motverka islamiseringen i förskolor, grundskolor och gymnasieskolor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1632 av Jessica Rodén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att ta fram en nationell kursplan för modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1675 av Katarina Tolgfors m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa totalförsvarskunskap redan i grundskolan för att förbereda och öka medvetenheten hos eleverna om samhället och individens roll i kris eller krig och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1699 av Staffan Eklöf (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolan ska verka för nationell sammanhållning och gemenskap i samhället och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1800 av Magnus Jacobsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildning om antisemitism och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1836 av Johanna Haraldsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyget F bör avskaffas och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1862 av Anna Wallentheim (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att tillsammans med andra aktörer utveckla särskilt material och stöd till skolor, fritidsverksamheter och föräldrar kring hur extremistiska miljöer, inklusive de s.k. aktivklubbarna, använder idrotts- och fritidsmiljöer som rekryteringsbas samt hur dessa mönster kan motverkas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:1904 av Magnus Manhammar (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ändra skollagen så att alla barn i skolåldern ges rätt till fritidshem oavsett föräldrarnas sysselsättning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1949 av Mattias Vepsä (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett fritidsluft där avgifter hålls nere med målet om kostnadsfritt fritis i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ökad personaltäthet i fritidshemmen med fler lärare i fritidshem, fritidsledare, barnskötare och skolgårdslärare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en särskild satsning på fritis där kulturskola, idrott och föreningsliv får möjlighet att erbjuda kostnadsfria öppna verksamheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga förtydliganden i fritidshemmens och skolans ansvar för rörelse, hälsa och kultur i läroplanen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1983 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ytterligare utbildning i skolan i trafikregler och vanligt trafikvett och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2018 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta med undervisning i privatekonomi i grundutbildningen för svenska elever inom ramen för grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2022 av Johanna Rantsi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att modernisera hem- och konsumentkunskapen i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2023 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till mer natur- och viltkunskap i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2091 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om ett omdöme i ordning och reda för skolans senare år skulle kunna utformas för att sedan vara en bra grund inför vuxenlivet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2116 av Ann-Sofie Lifvenhage och Ann-Charlotte Hammar Johansson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skyndsamt ta fram nationella prov för anpassad grundskola för att ge samtliga barn rätten till en kvalitativt styrd undervisning och bedömning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2121 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa en digital bank av prov för grundskolans ämnen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2131 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett omdöme i ordning och ansvarstagande från årskurs 7 och uppåt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2136 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för skolan att i större utsträckning undervisa i praktiska kunskaper och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2329 av Karin Sundin (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att utforma en kursplan för ämnet modersmål – svenskt teckenspråk och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2442 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att låta civilförsvarskunskap vara en del av grundskolans läroplan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2535 av Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda och återkomma till riksdagen med förslag om att införa obligatorisk relegering från skolan för elever som vid tre tillfällen konstateras ha mobbat andra elever, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2554 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheten till obligatorisk och återkommande utbildning i VMA-systemet i grund- och gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2558 av Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas obligatorisk praktisk odlingsundervisning i grundskolans läroplan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2680 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för våra politiska ungdomsförbund att åter besöka

högstadieskolor och gymnasier regelbundet även när det inte är valår och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2688 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över bestämmelserna för att bjuda in politiska partier till skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2723 av Markus Wiechel (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att utreda införandet av utbildningspraktik för högstadieelever och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att införa trafikteori i skolan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att utreda en ökad undervisning med tillhörande praktik för elever i samhällsviktiga funktioner och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten till en ökad undervisning i respekt, vett och etikett samt sociala koder och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över en ökad verklighets- och djurnära pedagogik för svenska elever och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att utreda hur ökade kunskaper om arbetsrätt och arbetsmarknadens villkor på bästa sätt förs in i grundskolans utbildningsplaner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att föra in att skolan ska förmedla den etik som förvaltats av västerländsk humanism i skollagen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att grundskolan ska utbilda elever om artificiell intelligens och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2786 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en nivå på minsta garanterade

undervisningstid i modersmålsämnet där minoritetsspråken ingår i grundskolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram läromedel i nationella minoritetsspråk i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2791 av Isabell Mixter m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolverket bör få i uppdrag att ta fram en konkret handlingsplan gällande skolors arbete mot rasism och Skolinspektionen bör få i uppdrag att följa upp skolornas arbete mot rasism som en del av det ordinarie inspektionsuppdraget och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga förskolor, skolor och fritidshem bör hållas konfessionsfria samtidigt som barnens rätt till att få tro och utöva en eventuell religion ska respekteras, varför det bör utredas hur alla skolor kan bli konfessionsfria, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda vilka åtgärder som krävs för att alla skolor ska garantera alla elevers rätt till religionsfrihet i enlighet med barnkonventionen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär en utökad rätt till modersmål under hela skoltiden med lägre krav på förkunskaper och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som bygger på utredningen På språklig grund (SOU 2025:9) och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas om det är möjligt att införa ett tak för barngruppernas storlek i fritidshemmen där undantag medges endast om synnerliga skäl föreligger, såsom långt avstånd till alternativ skola, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2834 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förskolans och grund- och gymnasieskolans systematiska arbete med att upptäcka och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck, bl.a. genom handlingsplaner, och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck ska inkluderas i förskolans läroplan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2877 av Marlène Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över förutsättningarna för skolors tillgång till mobilförvaringsskåp eller annan säker lösning för mobilhantering i samband med mobilfria skoldagar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2879 av Marlène Lund Kopparklint m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheterna att införa obligatorisk och återkommande undervisning i skolan om sexuella övergrepp, barns rättigheter och vägar till hjälp och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3013 av Kjell-Arne Ottosson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över och tydliggöra gällande riktlinjer för skolavslutningar i kyrkan, särskilt i fråga om tillåtligheten av konfessionella inslag, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3053 av Cecilia Gustafsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att ge Skolverket i uppdrag att se över styrdokumentet och säkerställa att undervisningen om riskbruk och beroende stärks och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3091 av Ingemar Kihlström (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ytterligare klagörande direktiv under riksdagsåret 2025/2026 för att möjliggöra skolavslutningar och firanden av årets traditionella högtider med konfessionella inslag i kyrkolokaler och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3098 av Mathias Bengtsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra skolsamlingar med konfessionella inslag i kyrkolokaler och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3105 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betona kristendomens betydelse för skolans värdegrund i styrdokument och undervisning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3186 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolverket bör få i uppdrag att införa en centralt samordnad granskning av läromedel i syfte att höja dess kvalitet och dess tillgång och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge lärarna ökat mandat att bestämma läromedel och undervisningsmetoder så länge dessa vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den skarpa godkänthgränsen bör slopas så att de med betyget F kan söka sig vidare till gymnasiets yrkesprogram, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas betygssteg under godkäntbetyget E så att insatser belönas även för den som ännu inte uppnått godkänd nivå, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kompensatorisk betygsättning bör införas i skolan där läraren vid betygsättningen gör en sammantagen bedömning av vilket betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper och förmågor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas en elevlag som, likt patientlagen och patientsäkerhetslagen, tydliggör elevens rättigheter och skyldigheter när det kommer till undervisning, inflytande och en trygg skolmiljö, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunna flytta elever som utsatt andra elever för brott, även till andra huvudmän, och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör ställas krav på skolor att ha tydliga riktlinjer och handlingsplaner mot hedersförtryck i skolan och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det råder nolltolerans mot mobbning i skolan och att det därför bör införas en nationell plan mot mobbning i skolan och tillkännager detta för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett förbud bör införas mot alla former av konfessionella inslag i undervisning och övriga aktiviteter under skoltid och tillkännager detta för regeringen.
69. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna elevinflytandet i såväl grund- som gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.

72. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla barn och unga ska ges möjlighet att gå på fritidshem, oberoende av vårdnadshavarnas livs- och arbetssituation, och tillkännager detta för regeringen.
73. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra rätten till minoritets- och modersmålsundervisning och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att öka tillgången till bemannade skolbibliotek i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3218 av Johanna Rantsi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ordningsomdömen i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3219 av Johanna Rantsi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka möjligheten för politiska ungdomsförbund att möta gymnasieungdomar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3244 av Camilla Brunsberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av att utveckla och utöka schemalagd undervisning om psykisk hälsa och ohälsa i grundskola och gymnasium och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Skolverket i uppdrag att tydliggöra vilken kunskap alla elever ska få om psykisk hälsa och hur detta ska skrivas in i läroplanerna och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3248 av Camilla Brunsberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ge politiska ungdomsförbund rätt att informera och vara aktiva på skolor, särskilt under valrörelser, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3260 av Alexandra Anstrell (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om det ska införas undervisning i grundskolan om beredskap, egenansvar och beredskapsodling och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3304 av Alexandra Anstrell (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om hjärt-lungräddning ska vara betygsgrundande i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3308 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om ett omdöme i ordning och reda för skolans senare år skulle kunna utformas för att sedan vara en bra grund inför vuxenlivet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3364 av Camilla Hansén m.fl. (MP):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fritids ska vara avgiftsfritt och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elever ska ha tillgång till såväl analoga som digitala läromedel av hög kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa betyget F i den obligatoriska skolan och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att första betyget ska ges tidigast i årskurs 7 och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa tillräcklig finansiering för bemannade skolbibliotek och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga skolans demokratiuppdrag och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka undervisning om sex, samtycke och relationer för elever, studenter och lärare och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell strategi för att stärka medie- och informationskunnigheten i ljuset av AI och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta nationella minoritetsspråk som ett nytt skolämne och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärande för hållbar utveckling ska genomsyra all utbildning och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljö, hållbarhet och biologisk mångfald i skolväsendet som helhet och tillkännager detta för regeringen.

51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd för elevers inflytande på utbildningen genom elevers organisering, elevskyddsombud och skyddsronder och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk skola ska ta ett krafttag mot mobbning utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet och tillkännager detta för regeringen.
63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3365 av Camilla Hansén m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att politiken bör skapa starka förutsättningar för ett livslångt lärande för att kunna hantera de globala megatrenderna och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3435 av Jan Riise m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade möjligheter till undervisning i minoritetsspråk för alla de obligatoriska skolformerna, för gymnasieskolan och anpassade skolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa nationellt minoritetsspråk som eget ämne i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3447 av John E Weinerhall (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa standardiserade och externt rättade slutexaminationer i matematik samt orienterings- och språkämnena i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa standardiserade och externt rättade slutexaminationer i gymnasieskolans kurser och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3459 av Björn Wiechel m.fl. (S):

69. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka ungas politiska delaktighet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3464 av Christian Carlsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med syfte att införa ordningsbetyg i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3562 av Anna Lassus (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka undervisningen för grundskolan och gymnasiet med syftet att inkludera en mer omfattande undervisning om modern antisemitism och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge skolan ett tydligare brottsförebyggande uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolan, polisen och socialtjänsten bör informera och utbilda om gängkriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skolsociologer och strukturerat våldsförebyggande arbete på skolor med tuffast förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3591 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S):

42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett rättvist betygssystem, stoppad utslagning och förlängd skolplikt och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3732 av Åsa Westlund m.fl. (S):

65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att integrera cirkulär ekonomi i skola och utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3759 av Elin Nilsson (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra skollagen för att möjliggöra för skolhuvudmän att samverka vid omplacering av elever och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om modersmålsundervisning och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdraget att undervisa i medie- och informationskunnighet ska stärkas i grund- och gymnasieskolans läroplaner och examensmål och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa nya bestämmelser om undervisning i nationella minoritetsspråk och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3776 av Mats Berglund m.fl. (MP):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljö, hållbarhet och biologisk mångfald i skolväsendet som helhet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3810 av Anders Ygeman m.fl. (S):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka skolans arbete med att motverka hedersrelaterat förtryck och att barn gifts bort, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta stärka skolans arbete med trygghet och studiero samt möjlighet att sätta in samordnade insatser och helt mobilfri skola och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elever som utgör hot mot säkerheten och tryggheten i skolan ska kunna nekas tillträde och tas om hand på annat sätt och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa och värna elevernas inflytande i svensk skola och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samverkan mellan fritidshem och föreningsliv så att fler barn kan få ägna sig åt fritidsaktiviteter på eftermiddagarna och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rätten till fritidshem successivt behöver utvidgas till att omfatta alla elever och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla fritidshem bör erbjuda läxläsning och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att stärka skolelevernas motståndskraft mot desinformation och modernisera undervisningen i källkritiskt förhållningssätt och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolverket bör få i uppdrag att stärka skolans arbete för att motverka antisemitism och säkerställa lärarnas tillgång till undervisningsmaterial kopplat till detta och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyget F som spärrgräns till gymnasiet ska avskaffas och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur utslagningen från skolan och den psykiska ohälsan kan minska,

- samtidigt som betygen blir mer rättvisande genom förändringar i betygssystemet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka modersmålsundervisningen och den nationella minoritetsspråksundervisningen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
12. Motioner som bereds förenklat		
2025/26:109	Björn Tidland (SD)	
2025/26:287	Björn Söder (SD)	2
2025/26:311	Rashid Farivar (SD)	9
2025/26:320	Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V)	11
2025/26:669	Hanna Westerén (S)	
2025/26:939	Elsa Widding (-)	1
2025/26:1203	Ulrika Heindorff (M)	
2025/26:1264	Louise Thunström m.fl. (S)	
2025/26:1297	Sten Bergheden (M)	
2025/26:1335	Runar Filper (SD)	
2025/26:1336	Runar Filper (SD)	
2025/26:1550	Mona Olin (SD)	1 och 2
2025/26:1578	Nima Gholam Ali Pour (SD)	1 och 2
2025/26:1675	Katarina Tolgfors m.fl. (M)	
2025/26:1699	Staffan Eklöf (SD)	
2025/26:1904	Magnus Manhammar (S)	1
2025/26:1983	Sten Bergheden (M)	
2025/26:2018	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:2022	Johanna Rantsi (M)	
2025/26:2091	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:2121	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:2131	Sten Bergheden (M)	
2025/26:2136	Sten Bergheden (M)	
2025/26:2442	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:2535	Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD)	
2025/26:2554	Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD)	
2025/26:2558	Mattias Eriksson Falk m.fl. (SD)	
2025/26:2680	Magnus Manhammar (S)	
2025/26:2688	Teresa Carvalho m.fl. (S)	

2025/26:2723	Markus Wiechel (SD)	3–6 och 8– 11
2025/26:2786	Nooshi Dadgostar m.fl. (V)	7
2025/26:2791	Isabell Mixter m.fl. (V)	2–4 och 18
2025/26:3013	Kjell-Arne Ottosson (KD)	
2025/26:3091	Ingemar Kihlström (KD)	
2025/26:3098	Mathias Bengtsson (KD)	
2025/26:3186	Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C)	8, 12, 58, 72, 73 och 76
2025/26:3218	Johanna Rantsi (M)	
2025/26:3219	Johanna Rantsi (M)	
2025/26:3304	Alexandra Anstrell (M)	
2025/26:3308	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:3364	Camilla Hansén m.fl. (MP)	25, 28, 31, 33, 34, 38, 44 och 45
2025/26:3365	Camilla Hansén m.fl. (MP)	1
2025/26:3435	Jan Riise m.fl. (MP)	1 och 2
2025/26:3732	Åsa Westlund m.fl. (S)	65
2025/26:3759	Elin Nilsson (L)	
2025/26:3775	Amanda Lind m.fl. (MP)	24 och 45
2025/26:3776	Mats Berglund m.fl. (MP)	18
2025/26:3810	Anders Ygeman m.fl. (S)	32, 33, 37, 38, 43 och 45
